

INFORMATIVNI

sužinar

GLASILO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

Leto XV

Ravne na Koroškem, 29. decembra 1978

Št. 24

Izdaja delavski svet Zelezarne Ravne kot 14-dnevnik v nakladi 5500 izvodov

Ureja uredniški odbor: Janko Dežman, Vida Gregor, Avgust Knez, Marjan Kolar, Franjo Miklavc, Helena Nerat, Rudolf Rajzer, Ivan Vušnik, Milan Zafošnik

Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar
Telefon 861 131, int. 304

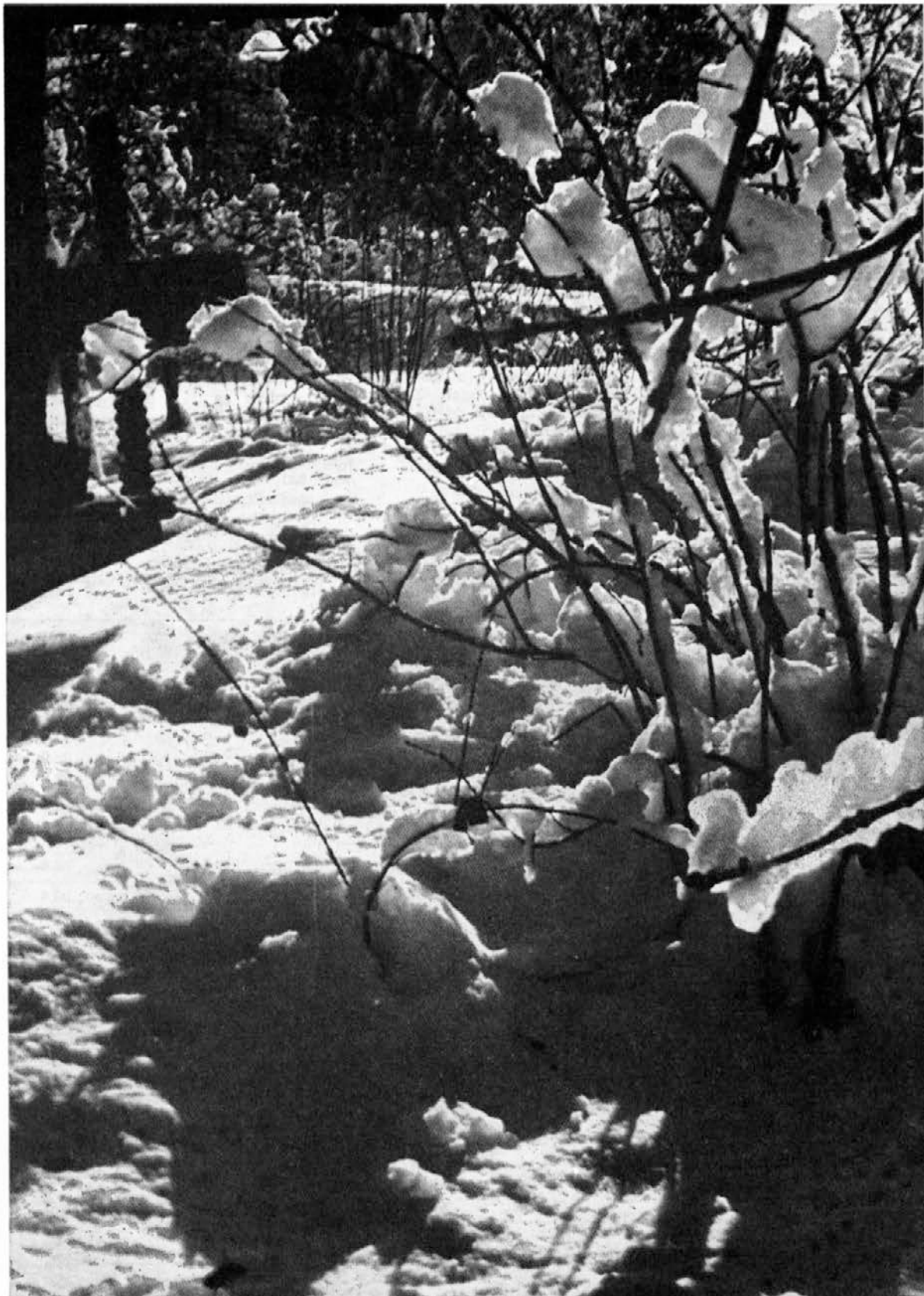
Tiska ČGP Mariborski tisk

Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni listi SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

SREČNO,
ZDRAVO
IN USPEŠNO
LETO
1979
ŽELIMO
VSEM
DELAVCEM
IN NJIHOVIM
DRUŽINAM

Samoupravni organi
in družbenopolitične
organizacije
Železarne Ravne

SREČNO NOVO LETO

Leto 1978 je za nami. Ostalo bo preteklost in del zgodovine nekega časa, v katerem živijo današnji človeški rodovi. Ob koncu vsakega starega leta si želimo, da bi bilo srečno novo leto — leto, ki je pred nami, čas naše bližnje bodočnosti.

Ko se poslavljamo od leta 1978, lahko ugotovimo, da je bilo povprečno, a vendar polno pomembnih dogodkov doma in v svetu. Številni kongresi naših družbenopolitičnih organizacij so v tem letu ugotavljali pot našega dosedanjega razvoja. Sočasno pa so nam nakazali tisto smer, ki naj bi čimprej omogočila doseči še pomembnejše uspehe na vseh področjih našega razvoja.

Svobodna neuvrščena socialistična samoupravna Jugoslavija se iz leta v leto razvija v moderno demokratično in gospodarsko močno družbo. Mnogi drugi narodi jo želijo posnemati. Nočejo biti odvisni od tistih, ki jim hočejo krojiti usodo zavoljo svojih lastnih interesov. Že dolgo je znano, da so le svobodni narodi lahko srečni. In pogoj resnične svobode je v tem, da si lahko vsak narod, vsaka država izbira tisto pot, ki jo ima za najboljšo in sebi najprimernejšo.

Naša dežela pod vodstvom tov. Tita ima jasno opredeljeno stališče, kakšni smo in kaj hočemo. Navzven smo neuvrščeni in hkrati pristaši poštenega sodelovanja z vsemi narodi in državami sveta. Prizadevanja za ohranitev miru so glavni smoter naše zunanje politične dejavnosti. V svoji domovini pa smo svobodni samoupravljavci, ki uveljavljamo tako družbeno ureditev, da bo vsak delovni človek postal resničen gospodar nad svojim delom.

Priznati moramo, da v razvoju delavskega samoupravljanja in našega družbenega sistema še nismo popolni. Marsikaj bo treba še izpopolniti in dopolniti. In vendar je bilo doslej napravljeno veliko delo tako v vsej naši domovini pa tudi v Železarni Ravne.

Ko si delavci Železarne Ravne ob zaključku starega leta želimo srečno novo leto, je prav, da malo pogledamo, kako smo delali in kako bomo leto, ki mineva, poslovno zaključili.

Čeprav bodo šele zaključni računi za leto 1978 po vseh temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih skupnih služb dali dokončne podatke, pa kljub temu lahko ugotovimo naslednje:

Rahlo zaostajamo za postavljenim načrtom proizvodnje in realizacije. Izvoza ne bomo dosegli v tisti višini, kot smo načrtovali. Ob tem, ko ugotavljamo rahle zaostanke pri izpolnjevanju našega načrta, pa hkrati moramo ugotoviti, da smo skozi vse leto imeli na razpolago dovolj reprodukcijskega materiala in električne energije. V septembru smo se priključili na zemeljski plin iz Sovjetske zveze.

Razne reorganizacijske zadeve so nam vzele veliko. Porast odsotnosti z dela je previsok in je kvarno vplival pri skupnih naporih vse delovne skupnosti za doseganje načrtovanih obveznosti. V letu, ki je pred nami, moramo to popraviti.

Ob zarji novega leta na kratko pogledajmo še naše naloge, kaj moramo storiti, da bomo šli še hitreje naprej ter odločilno prispevali svoj delež k razvoju kraja in občine.

Naša samoupravna organiziranost se mora utrditi, tako da bodo vsa dogajanja dejansko potekala v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih skupnih služb. Več se bomo morali posvetiti vprašanju proizvodnje in njeni organizaciji. Gospodarnost kot glavni smoter poslovanja bo morala biti pogostnejša tema razprav vseh delavcev železarne Ravne. Imamo še rezerve, ki jih moramo vključiti, boljše moramo izkoriščati delovni čas in vse proizvodne naprave. Tehnološka disciplina se mora še bolj zaostri, zmanjšanje izmečka

in povečanje izplena pa lahko pomembno prispeva k našim poslovnim uspehom v letu, ki je pred nami. Stednja z energijo in surovinami mora biti stalna naloga vseh delavcev v delovni organizaciji železarne Ravne. Red po obratih je pogoj za delovno varnost, čistoča pa mora biti nam vsem v ponos in veselje.

Zboljšati bomo morali odnose do naših kupcev. Vprašanje zamuja rokav se bo moralo temeljito zaostri, kajti zavedati se moramo, da velikemu povpraševanju po naših proizvodih vedno sledi tudi obdobje manjšega povpraševanja. Če bomo do svojih kupcev obzirni ter jim pravočasno dobavljali po količini in kvaliteti vse, kar želijo od nas, potem lahko upamo, da jih bomo trajno navezali nase.

Izvoz postaja za jugoslovansko industrijo pogoj nadaljnjega razvoja. Ker več proizvajamo, kakor lahko prodamo na domačem tr-

gu, moramo v tujino z izvozom. Če hočemo delati in zaslužiti, moramo precej uvažati. In če hočemo uvažati, moramo tudi izvažati, zato da lahko nabavimo v inozemstvu tisto, kar rabimo za svojo redno proizvodnjo.

Leto, ki je pred nami, bo pomembno tudi zavoljo velikih investicijskih naložb v železarni Ravne. Naša delovna organizacija se bo v naslednjih dveh letih še hitreje širila in modernizirala. Kje in kako, nam je vsem dobro znano.

Ko delavci železarne Ravne stopamo v novo leto, si iskreno želimo sreče in miru. Zavedamo se, da moramo svoji socialistični samoupravni domovini dati še več jekla in strojev ter tako prispevati svoj častni delež k našemu skupnemu nadaljnjemu razvoju.

Ob zaključku starega leta si najbolj želimo, da bi bilo srečno novo leto 1979. Franc Fale

Kako izpolnjujemo planske obveznosti

V novembru zaostajamo za planirano proizvodnjo 8,3 odst., v kumulativni 3,1 odst. Zaostanek odpreme znaša 3,8 odst., v kumulativni 3,6 odst. Skupni zaostanek fakturirane realizacije, ki je znašal v oktobru 3,6 odst., se je

zmanjšal na 2,2 odst., saj smo presegli predvideni plan v novembru za 11,6 odst. Še vedno pa precej zaostajamo za planiranim izvozom 17,7 odst. V novembru smo ga dosegli le 87,5 odst.

ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE (ga)

T O Z D	SKUPNE PROIZVODNJE		ODPREME		FAKTURIRANE EKSTERNE REALIZACIJE		IZVOZA	
	novem-ber	kumu-lativ.	novem-ber	kumu-lativ.	novem-ber	kumu-lativ.	novem-ber	kumu-lativ.
JEKLARNA	91,6	96,9	—	—	—	—	—	—
JEKLOLIVARNA	97,3	92,9	102,6	91,5	108,1	90,7	103,2	82,6
VALJARNA	91,5	98,0	90,9	96,2	107,6	104,9	55,8	57,4
KOVAČNICA	76,1	92,7	110,4	103,1	129,6	110,4	160,4	111,4
JEKLOVLEK	136,1	105,8	111,3	106,0	131,1	103,9	3,9	12,1
STROJI IN DELI	107,4	86,6	113,4	84,9	114,6	79,5	80,9	93,5
INDUSTRIJSKI NOŽI	38,6	55,6	69,2	72,0	69,4	74,6	79,1	79,8
PNEVMATIČNI STROJI	100,0	89,2	98,0	85,1	130,0	104,6	103,1	79,8
VZMETARNA	106,4	99,9	99,1	99,5	118,9	109,0	244,9	178,1
REZALNO ORODJE	95,4	94,2	113,6	93,0	103,0	97,7	239,7	168,3
KOVINARSTVO — LJUBNO	66,6	88,4	66,7	88,4	83,8	95,3	—	—
SKUPAJ DO	91,7	96,9	96,2	96,4	111,6	97,8	87,5	82,3

ODSTOTEK DOSEGANJA V PRIMERJAVI Z ENAKIM OBDOBJEM LANI

T O Z D	SKUPNE PROIZVODNJE		ODPREME		FAKTURIRANE EKSTERNE REALIZACIJE		IZVOZA	
	novem-ber	kumu-lativ.	novem-ber	kumu-lativ.	novem-ber	kumu-lativ.	novem-ber	kumu-lativ.
JEKLARNA	102,8	102,3	—	—	—	—	—	—
JEKLOLIVARNA	106,6	110,3	100,0	108,3	115,7	114,4	93,0	100,9
VALJARNA	102,7	101,1	100,1	92,5	124,0	114,3	87,1	74,5
KOVAČNICA	71,8	99,8	97,5	101,7	115,2	113,1	1039,3	337,5
JEKLOVLEK	158,0	131,0	119,2	126,6	141,2	131,5	19,3	20,2
STROJI IN DELI	134,5	96,3	175,3	95,5	189,8	113,0	55,9	57,7
INDUSTRIJSKI NOŽI	106,0	85,2	150,0	122,1	112,0	123,5	245,2	176,7
PNEVMATIČNI STROJI	142,9	108,6	163,3	113,6	215,4	136,9	234,5	38,4
VZMETARNA	137,8	124,2	125,1	121,9	135,6	140,0	316,6	212,9
REZALNO ORODJE	116,7	100,4	86,2	92,6	92,7	109,1	316,5	170,3
SKUPAJ DO	102,6	102,2	105,1	97,3	133,2	117,4	106,3	86,6

Lepotec

padla še dva ključna brusilna stroja.

TOZD pnevmatični stroji. Proizvodnja so spremljale okvare strojev ter pomanjkanje nadomestnih delov. Zaradi priprav na inventuro je bila delno predčasno zaustavljena proizvodnja, tako da je ostalo nekaj pnevmatičnih strojev nedokončanih.

TOZD vzmetarna. Kljub prekoračitvi plana skupne proizvodnje za 6,4 odst. pesti TOZD pomanjkanje delovne sile, in to

predvsem zaradi visokih bolniških izostankov ter letnih dopustov.

TOZD rezalno orodje. Čeravno plan skupne proizvodnje ni bil dosežen, znaša prekoračitev odpreme 13,6 odst. na račun prodanih zalog. Močno se je povečal tudi izvoz.

TOZD Kovinarstvo Ljubno. Zaradi menjave proizvodnega programa med letom TOZD precej zaostaja za predvidenim planom. f. u.

lovne razmere in izboljševanje pogoje dela.

Storjeni so bili prvi koraki da bi začeli bolj organizirano reševati vprašanje delovnih invalidov tako glede preventive kot rehabilitacije. Enako poglobljeno so začeli z razpravo o predlogu pravilnika o delovnih razmerjih ter v zvezi z njim izoblikovali konkretne pripombe in predloge, ki so v korist delavcem.

V decembru je bilo mnogo razprav tudi o nagrajevanju po delu. Sindikat se zavzema za to, da bi bili čimprej sprejeti akti, ki urejajo področje norm in individualne uspešnosti delavcev, ki ne delajo v sistemu norm. Predvsem teži za tem, da bi v bodočem sistemu nagrajevanja bila bolj vrednotena delovni napor in delovne razmere.

Številne, množične in tudi kvalitetne razprave so med drugim pokazale tudi, da moramo še naprej stremeti za tem, da vsi postanemo sindikat, ki mora biti navzoč tam, kjer se oblikujejo, usklajujejo in sprejemajo kakršnekoli samoupravne odločitve. Naj se posamezniki tudi pojavljajo kot nosilci določenih funkcij, pa nikoli niso oni tisti, ki bi posebjali sindikat in precejšen napor je usmerjen v to, da bi presegli tak forumski način dela.

Iz dela osnovnih organizacij sindikata

Po oktobrskem kongresu ZSS v Mariboru je sindikat v železarni Ravne nadaljeval intenzivno delo na podlagi kongresnih smernic. Postavil se je na stališče, da je za kvalitetno samoupravno odločanje najprej treba imeti pregled nad rezultati gospodarjenja in nad sprejetimi obveznostmi. Zato so osnovne organizacije v svojih sredinah poglobljeno razpravljale o devetmesečnih rezultatih gospodarjenja TOZD skupaj z osnovnimi organizacijami ZK in ZSMS s pogledom proti zaključnemu računu.

Spodbudile so sprejem ustreznih sklepov samoupravnih organov, naj strokovne službe

pripravijo celovit pregled vseh samoupravno sprejetih obveznosti, ki jih poravnavamo iz sklada skupne porabe tako na področju stanovanjske izgradnje, družbenega standarda ipd. Vse to z namenom, da bi sodelavci imeli dovolj časa in možnosti, da se o teh pomembnih stvareh dogovorijo.

Pri tem so se sindikati zavedali, da brez nadaljnjih vlaganj v našo proizvodnjo ne moremo napredovati, prav tako pa je bilo jasno, da so v stanovanjski izgradnji še velike potrebe, ki jih letos nismo mogli zadovoljiti. Zato je tej izgradnji treba nameniti več sredstev. Nadalje je treba odpravljati težke de-

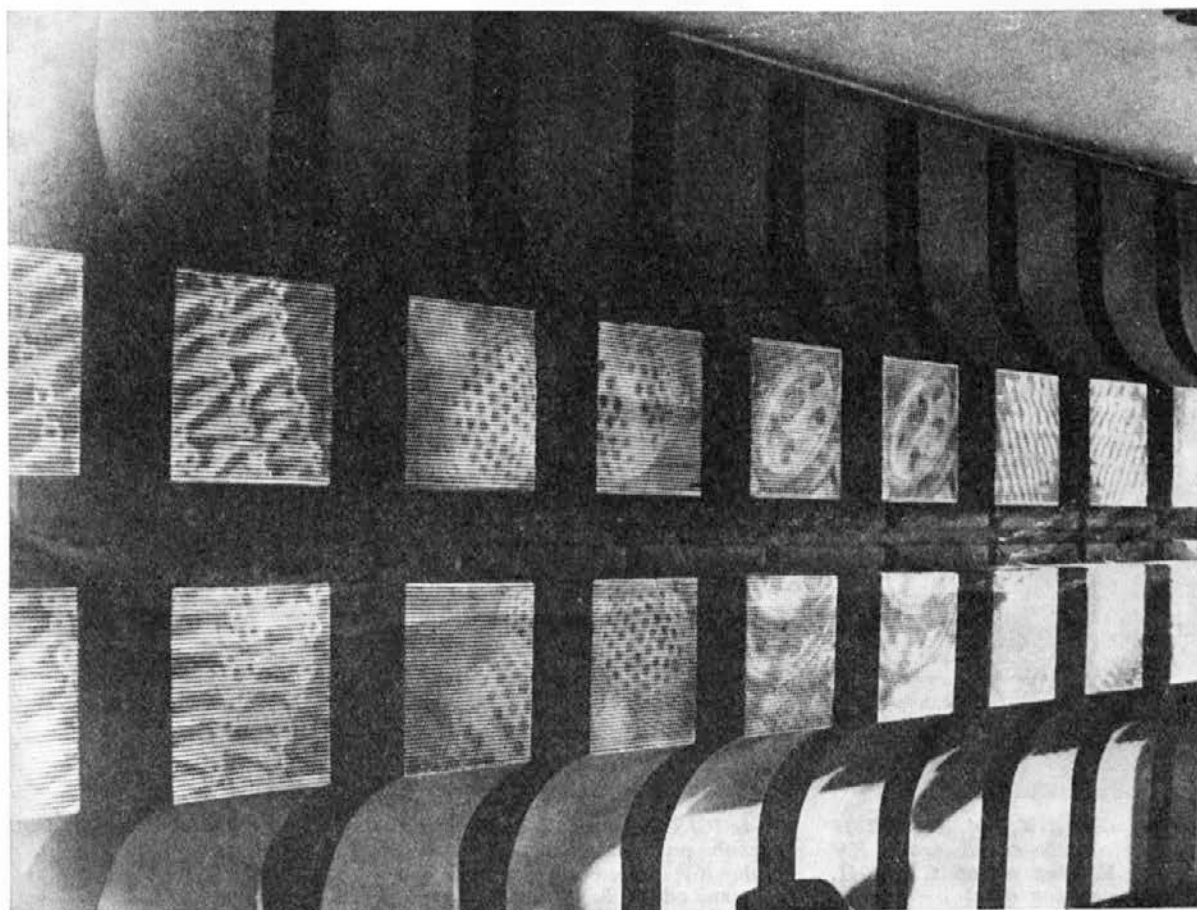
TOZD valjarna. Pomanjkanje vložka ter pogosti izpadi žerjavov so glavni vzrok nedoseganja planirane mesečne proizvodnje. Pereč je problem oddelka adjuštaže, ki ga že dalj časa pestijo povečani izostanki z dela, predvsem bolniška. V minulem mesecu je bil zabeležen izostanek s skoraj 25 odst.

TOZD kovačnica. Proizvodnja v novembru je potekala znatno slabše kot običajno. Delno je temu kriv izpad kladiva 3, ki je že dalj časa v remontu. Obdelane so bile večje količine visoko legiranih orodniških jekel, za kar je potreben daljši čas obdelave. Zahtevnejša kvaliteta jekel pa se je odrazila pri fakturirani realizaciji, ki je tako precej nad planom.

TOZD jeklovlek. S prekoračitvijo skupne proizvodnje 36,1 odst. beleži TOZD enega svojih največjih uspehov. Temu primerna je tudi dosežena realizacija. Žal pa je izostanek za planiranim izvozom vedno večji.

TOZD stroji in deli. Ob nizki proizvodnji v mesecu oktobru je TOZD v novembru prekoračil plan skupne proizvodnje za 7,4 odst. S tem je bila tudi znatno prekoračena odprema kakor tudi fakturirana realizacija.

TOZD industrijski noži. Prekomeren bolniški stalež se je znatno odrazil pri izkoriščanju kapacitet obdelovalnih strojev. V proizvodnji se čuti veliko pomanjkanje delovne sile. Proti koncu meseca pa sta iz proizvodnje iz-

Akademski kipar Slavko Tihec je tako upodobil nekatere izdelke naše železarne

Naši slavljenjenci dela

Vsem letošnjim slavljenjem dela od srca čestitamo za 10-, 20-, 30-, 35- in 40-letno zvestobo železarni. Na začetku razglašanja jubilarov smo v njihovo počastitev sestavljali besedne portrete. Iz življenjskih in zgodovinskih datumov, iz delovnega okolja in porekla, iz funkcij in anekdot. Malo jih je še bilo, namen je bil dober, rezultat bled — človeških življenj se ne da popisati na eni tipkani strani.

Potem je število jubilarov vedno bolj raslo. Tokrat je pred nami samo »zlatih« — 30- in 40-letnih nad petdeset.

In človek preprosto ne sme biti tako domišljav, da bi zgolj iz teh fotografij pa iz skopih podatkov: »rodil se je... v železarni

je od...« že pletel petdeset življenjskih niti v en sam zanosen slavošpev.

Ko se pa tako malo poznamo. Tudi tisti, ki se srečujemo vsak dan (»zdravo« »zdravo« »kako si kaj«) — in gremo naprej ter sploh ni časa pomisliti, da je v resnici sleherni človek svoj svet. Zbrusen od dela, ljudi in prehojenih življenjskih postaj, v bistvu nemara vsak ljubezniv in tovariški, v resnici z vso pravico, da ne do vsakega enako in ne prav vsak dan vseh osem ur šihta.

Še v zgodovino enotno zapisane izkušnje predvojnih in medvojnih let pri dveh niso popolnoma enake. Le garanja in skrbi je bilo prejkone pri vsakem od naših jubilarov več kot praznikov in slavi. Da so vztrajali vsak pri svojem delu, vsi pa v železarni, ki še ni tako zelo dolgo precej čista in mehanizirana, je velika reč, vredna zares odkritega spoštovanja.

In ker tak jubilej pravzaprav hitro mine, potem je pa spet le delo dan za dnem, se ponuja takale misel:

od srca jim stisnimo roko, tem našim slavljenjem! Ampak ko jih bomo po novem letu spet srečevali v šihtnih bandurah in že kdaj ne bomo več praznične volje ne mi ne oni, se spomnimo, da so še vedno — jubilarji dela! To pa pomeni, da je vsak strokovnjak na svojem področju, da so vsi življenjsko izkušeni moške in žene, ki jih ne čas ne ljudje niso cartlali.

Razumimo jih, vprašajmo jih za nasvet, zaupajmo jim in spoštujmo jih! Lepo bo potem njim in nam.

(Podatke o jubilarjih je dala kadrovska služba, o (ne)objavi svoje fotografije je odločil vsak sam.)

40

LETNI JUBILANTI

Franc GOSTENČNIK, roj. 29. 11. 1926 na Vrheh pri Slovenj Gradcu, oče petih otrok, KV kovač. V železarni od 18. 7. 1945, predtem v NOV od 3. 7. 1943. Ker je ves čas delal v kovačnici, mu gre beneficirana delovna doba. Star. upokojen 31. 8. 1978.

Jožef NAVOTNIK, roj. 1. 2. 1928 na Tolstem vrhu, KV livar. V železarni od 26. 5. 1942. Ker je ves čas delal v jeklovilarni, mu gre beneficirana delovna doba. Star. upokojen 30. 6. 1978.

Peter IGERC, roj. 22. 2. 1924 na Zelenbregu, oče dveh otrok. V železarni od 11. 3. 1946, predtem v NOV od 9. 9. 1944. Ker je ves čas delal v jeklarni, mu gre beneficirana delovna doba. Star. upokojen 30. 6. 1978.

Alojz PISAR, roj. 2. 5. 1921 na Tolstem vrhu, oče treh otrok, KV kovač. V železarni od 1. 7. 1946, predtem v NOV od 26. 9. 1943. Ker je ves čas delal v kovačnici, mu gre beneficirana delovna doba. Star. upokojen 31. 8. 1978.

Rudolf DORNIK, roj. 14. 4. 1915 v Pamečah, oče enega otroka, KV topilec. V železarni od 5. 7. 1941. Ker je ves čas delal v jeklarni, mu gre beneficirana delovna doba. Star. upokojen 31. 8. 1978.

Franc PUŠNIK, roj. 27. 2. 1921 na Ravnah na Koroškem, oče treh otrok, KV delavec — mesar. V železarni od 23. 6. 1936. dalje, sedaj še zaposlen v TOZD stroji in deli.

30

LETNI JUBILANTI

Jožef BURJAK, roj. 24. 2. 1930, varilec — ključavničar v kalilnici. V železarni od 2. 2. 1947.

Franc KVASNIK, roj. 7. 9. 1927, delovodja elektro peči v jeklarni. V železarni od 31. 3. 1947.

Pavel POPIČ, roj. 12. 1. 1925, delovodja priprave vložka v jeklarni. V železarni od 12. 4. 1948.

Mihael OŠLAK, rojen 4. 1. 1928, delovodja v kovačnici. V železarni od 28. 2. 1946.

Alojz VIŠINSKI, roj. 19. 6. 1925, delavec v garderobi jeklarni. V železarni od 3. 4. 1946.

Konrad PRAZNIK, roj. 15. 2. 1925, ključavničar v jeklolivarni. V železarni od 5. 8. 1946.

Alojz TRUP, roj. 22. 5. 1929, žarilec v čistilnici jeklolivarne. V železarni od 2. 1. 1946.

Jožef ZAGERNIK, roj. 24. 3. 1919, ogrevalc OFAG peči v valjarni. V železarni od 1. 12. 1948.

Jožef ČEH, roj. 30. 3. 1925, vlačilec na vlečni klopi v jeklovleku. V železarni od 24. 5. 1948.

Jožef PRAZNIK, roj. 3. 4. 1921, zidar ponovc v jeklarni. V železarni od 7. 1. 1948.

Ivan KRIVOGRAD, roj. 13. 5. 1931, skladiščnik orodja v jeklovleku. V železarni od 12. 8. 1946.

Franc ZAGERNIK, roj. 18. 1. 1926, pomočnik kovača pri kladivu 1 in 2 v kovačnici. V železarni od 19. 9. 1947.

Jožef DRETNIK, roj. 8. 3. 1925, rezkalec v TOZD stroji in deli. V železarni od 22. 4. 1948.

Lizika PŠENIČNIK, roj. 29. 10. 1923, žerjavovodkinja v čistilnici jeklolivarne. V železarni od 15. 3. 1948. Star. upokojena 15. 8. 1978.

Pavel ROZMAN, roj. 11. 1. 1923, sestavljalca in sušilec jeder v jeklolivarni. Star. upokojen 31. 10. 1978 z beneficirano delovno dobo. V železarni od 4. 3. 1946.

Ivan RAZDEVŠEK, roj. 23. 7. 1926, strugar v kovačnici. V železarni od 10. 9. 1949. Inval. upokojen 10. 10. 1978; beneficirana delovna doba.

Alojz CELEC, roj. 23. 1. 1926, v železarni zaposlen od 1. 3. 1951 v TOZD jeklarni, nazadnje kot prvi pomočnik talilca. Star. upokojen 28. 2. 1978 z beneficirano delovno dobo.

Stefan KOKOL, roj. 1. 1. 1927, delovodja montaže strojev v TOZD stroji in deli. V železarni od 21. 4. 1948.

Franc LAITGEB, roj. 28. 2. 1928, brusilec na PBS v TOZD industrijski noži. V železarni od 14. 2. 1946.

Maks KRAGELNIK, roj. 8. 2. 1924, delovodja obdelovalnice v TOZD stroji in deli. V železarni od 17. 5. 1948.

Konrad SKOBIR, roj. 19. 12. 1919, brusilec na PBS v TOZD industrijski noži. V železarni od 19. 4. 1948.

Karel VODOPIVEC, roj. 7. 3. 1925, ključavničar za najzahtevnejša dela v TOZD stroji in deli. V železarni od 21. 4. 1947.

Franc JABLANŠEK, roj. 24. 1. 1927, delovodja toplotne obdelave v TOZD industrijski noži. V železarni od 22. 4. 1948.

Edvard KLEP, roj. 6. 10. 1922, kavlilec pri dvokomorni peči v TOZD industrijski noži. Službena premešitev v železarno 21. 8. 1950.

Franc RAMŠAK, roj. 2. 10. 1923, pehalec na PSV v TOZD stroji in deli. V železarni od 25. 10. 1947.

Viktor PLAZL, roj. 11. 7. 1922, delovodja brusilnice industrijskih nožev. V železarni od 4. 11. 1948. Starostno upokojen 31. 10. 1978.

Jožef KOLETNIK, roj. 2. 4. 1922, voznik viličarja in dostavnega vozila v TOZD stroji in deli. V železarni od 16. 12. 1946.

Alojz DREN, roj. 28. 5. 1928, strojni ravnalec vzmeti v TOZD vzmetarna. V železarni od 20. 8. 1946.

Jakob STEHARNIK, roj. 24. 7. 1926, prometnik notranjega transporta v TOZD transport. V železarni od 18. 5. 1948.

Vinko MERC, roj. 3. 4. 1921, varilec za najzahtevnejša dela v TOZD strojno gradbeno vzdrževanje. V železarni od 24. 10. 1948.

Ignac SKITEK, roj. 26. 7. 1928, strojni ključavničar — specialist v TOZD strojno gradbeno vzdrževanje. V železarni od 28. 7. 1946.

Anton LAČEN, roj. 30. 12. 1928, strojni ključavničar — specialist v TOZD strojno gradbeno vzdrževanje. V železarni od 16. 10. 1946.

Jakob ROŽEN, roj. 24. 4. 1924, navijalec za zahtevna dela v elektrotehn. storitvah. V železarni od 3. 3. 1947. Star. upokojen 31. 8. 1978; beneficirana delovna doba.

Ivan ŽUNKO, roj. 17. 11. 1925, delovodja elektro peči v jeklarni. V železarni od 3. 1. 1949.

Avgust VOŽIČ, roj. 28. 8. 1918, skladiščnik v modelnem skladišču v TOZD priprava proizvodnje. V železarni od 5. 7. 1948, umrl 1. 3. 1978.

Franc Mravljak, roj. 20. 2. 1919, v železarni od 4. 3. 1953, sedaj je medfazni kontrolor kalilnice.

Stefka PARADIŽ, roj. 19. 12. 1929, skladiščna delavka v TOZD komerciala. V železarni od 1. 4. 1948.

Dominik PLEMEN, roj. 30. 7. 1926, prevzemalec v špediciji — TOZD komerciala. V železarni od 2. 1. 1948.

Franc BOŽANK, roj. 29. 3. 1932, kontrolor valjarne, TOZD kontrola kakovosti. V železarni od 20. 11. 1946.

Franc LEGNER, roj. 11. 1. 1927, kontrolor industrijskih nožev v TOZD kontrola kakovosti. V železarni od 18. 6. 1946.

Avgust SUŠEC, roj. 29. 7. 1927, kontrolor odkovkov v TOZD kontrola kakovosti. Službena premetitev v železarno 28. 6. 1949.

Marica ŠROT, roj. 20. 2. 1931, namestnica vodje za obračun OD v DS za finance. V železarni od 7. 7. 1948.

Jože PRAŠNIČKI, roj. 1. 12. 1919, vratar v DS KSZ. V železarni od 17. 11. 1947. Invalidsko upokojen 13. 9. 1978.

Marija RAMŠAK, roj. 23. 3. 1933, skladiščnica orodja in priprav v TOZD rezalno orodje. V TRO od 19. 4. 1948.

Jože KREVZEL, roj. 16. 4. 1931, brusilec na centromaskinu v valjarni. V železarni od 7. 10. 1946.

Lorjan KOTNIK, roj. 14. 6. 1927, onstrukter splošnih konstrukcij TOZD raziskave in razvoj. V železarni od 1. 8. 1948.

Jurij KORES, roj. 11. 3. 1928, čistilec finalnih izdelkov v kovačnici. V železarni od 7. 3. 1952. Starostno upokojen 30. 11. 1978; beneficirana delovna doba.

Rudolf ŠARKOZI, roj. 9. 3. 1925, skladiščni delavec v TOZD priprava proizvodnje. V železarni od 25. 3. 1948.

Ivan MEŽNARC, roj. 22. 5. 1931, v železarni od 25. 7. 1945, sedaj je delovodja priprave peska v jeklolivarni.

35-LETNA JUBILANTKA DELA

Marija TELCER, roj. 7. 2. 1921 v Podpeci pri Črni na Koroškem. V železarni zaposlena od 2. 3. 1943 v DS za finance — obratno računovodstvo.

30-LETNI JUBILANTI DELA

Franc MLINAR, roj. 3. 7. 1929, delovodja elektro peči v jeklarni. V železarni od 28. 9. 1945.

Peter VEZONIK, roj. 12. 4. 1912, zidar ponovc. V železarni od 16. 6. 1952. Star. upokojen 31. 12. 1977 z beneficirano delovno dobo.

Adolf HANUŠ, roj. 5. 9. 1923, vodja mini livarne. V železarni od 3. 2. 1948.

Pavel SVETINA, roj. 15. 12. 1929, adjuster — kontrolor v valjarni. V železarni od 8. 5. 1947 dalje. Umr. 18. 11. 1978; beneficirana delovna doba.

Pavel ŠMON, roj. 23. 1. 1922, tesar za najzahtevnejša dela v strojno gradbenem vzdrževanju. V železarni od 10. 1. 1948.

Anica MACIČ, roj. 20. 5. 1931, skladiščna pomočnica v TOZD komerciala. V železarni od 2. 6. 1948.

Alojzija MIHELAC, roj. 7. 4. 1930, samostojna referentka nabavne službe — TOZD komerciala. V železarni od 19. 1. 1948.

Stanislava MEDL, roj. 3. 5. 1934, tajnica v TOZD kontrola kakovosti. V železarni od 2. 11. 1948.

Ljudmila RUTAR, roj. 19. 9. 1925, kreditna referentka v DS za finance. V železarni od 1. 5. 1948.

Ela STIEGEL, roj. 16. 3. 1927, referentka za kontrolo v DS za gospodarjenje. V železarni od 1. 4. 1948.

Alojzija EREMUT, roj. 29. 3. 1931, čistilka v TOZD družbeni standard. V železarni od 2. 8. 1948.

Terezija KAVŠAK, roj. 19. 9. 1925, čistilka v TOZD družbeni standard. V železarni od 18. 10. 1948.

Jože ŠATER, roj. 15. 3. 1931, ravnatelj TOZD družbeni standard. V železarni od 9. 7. 1948.

JUBILANTI DELA V LETU 1978

OOS — TOZD — DS	40 let	35 let	30 let	20 let	10 let
Jeklarna	2	—	8	2	15
Jeklolivarna	1	—	3	8	7
Cistilnica jeklolitine	—	—	2	2	7
Valjarna	—	—	3	6	5
Kovačnica	2	—	4	10	2
Jeklovlek	—	—	2	—	1
Kalilnica	—	—	1	1	1
Stroji in deli	1	—	6	16	15
Industrijski noži	—	—	5	2	—
Pnevmatični stroji	—	—	—	4	2
Vzmetarna	—	—	1	3	2
Energija	—	—	—	2	5
ETS	—	—	1	4	4
SGV I.	—	—	1	4	7
SGV II.	—	—	3	4	17
Transport	—	—	1	1	1
Raziskave in razvoj	—	—	1	8	3
Priprava proizvodnje MP	—	—	1	3	6
Priprava proizvodnje MO	—	—	1	4	4
Komerciala	—	—	4	10	6
Kontrola kakovosti	—	—	4	5	5
DS za finance	—	1	2	7	4
DS za gospodarjenje	—	—	1	1	3
DS KSZ	—	—	1	3	4
Družbeni standard	—	—	3	2	1
Rezalno orodje	—	—	1	3	5
Skupaj	6	1	60	115	132

Delo z ljudmi

Za razliko od večine zaposlenih, ki imajo opraviti s stroji, s predmeti pač, ki se sicer pokvarijo, a nikomur ne povedo, da bi jih kdaj kaj bolelo, ker so mrtvi in hladni, če jih ne poženemo v tek, je nekaj tudi takih, ki se vsak dan srečujejo z ljudmi, znanimi in neznanimi, ki govore o sebi in drugih, se pritožujejo, prosijo, zahtevajo in ob tem kažejo svoj značaj. Kakšen je tak ših, ko ljudje prihajajo od šestih do dveh, nam je povedal **Rajko Stropnik**, ki dela v referatu za stanovanjske zadeve.

»Skoraj si upam trditi, da je moje delo po zahtevnosti in občutljivosti takoj za onim pri osebnih dohodkih. Delavci, ki prihajajo sem, nastopajo izolirano in vsak s svojim specifičnim problemom. Malokdo upošteva svoje sodelavce, vsi vidijo izključno le sebe. Ne zanima jih, da je kdo še bolj upravičen do stanovanja, da bi ga le oni dobili. Razumljivo, da poznam probleme vseh, ki se oglašijo tu, zato jih skušam s tem seznaniti. Kadar ne pomaga nobeno prepričevanje, se rešujem celo na banalen način, tako da vprašam: kaj bi oni storili na mojem mestu.

Seveda je žalostno, da delavci, ki že imajo ustrezna stanovanja, pozabljajo na te, ki jih nimajo. Tudi niso zainteresirani, ko je treba odločati o sredstvih za stanovanjske zadeve.

Za moje delo je značilno, da skušam s sodelavci vzpostaviti človeški odnos, kajti to so ljudje, ne stoli ali papir. Skleпам, da je tak način dela naletel na ugoden odmev, saj opažam, da nekateri, ki pridejo razburjeni, odhajajo vsaj deloma zadovoljni, četudi niso dobili takega odgovora, ki bi bil zanje najbolj ugoden. Kajpak so tudi taki, ki z njimi ni mogoče priti kam ne zlepa ne zgrda. To so predvsem tisti, ki po listi nimajo možnosti za čimprejšnjo dodelitev stanovanja. Običajno so napadalni in nastopajo z odkritimi grožnjami — z družbenim pravobranilcem, zveznim izvršnim svetom in celo z maršalom, čeprav za to dejanske osnove sploh nimajo.

Nisem zato tu, da bi delal čudeže. Stanovanja ne morem dati nikomur, zato bi rad povedal vsem, da je za dodeljevanje stanovanj pristojen edinole odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve. Ta odbor predvsem upošteva prioriteto listo, le v izjemnih primerih lahko prosilcu, ki je na listi na nižjem mestu, kakor tudi primerom, ki niso na listi, pa gre za resnično težke stanovanjske razmere, dodeli stanovanje. V teh primerih pa si mora odbor priskrbeti soglasje predsednikov komisij za kadre in splošne zadeve v vseh tozidih in skupnostih.

Mislím, da mora vsakdo, ki dela z ljudmi, imeti human odnos do njih, ne pa delati po vzorcu klasičnih upravnih organov na liniji nadrejenost — podrejenost. Ne morem si privoščiti uradnih ur, ker menim, da sem dolžan sprejeti delavce že ob šestih, ko prihajajo z nočnega dela, in tiste tik pred štirinajsto, ki pridejo na

Rajko Stropnik

delo. Glede na to, da zahteva to delo polno angažiranost — saj me delavci srečujejo tudi v zasebnem življenju, na svoje stanovanjske probleme niti tu ne pozabijo — menim, da ta profil delovnega mesta ni ustrezno ocenjen.

Alenka Mičovič, socialna delavka, pa nam je povedala, kako je to pri njih.

»Danes ima skoraj vsak človek kakšne probleme, vprašanje je le v tem, v kakšni meri ga bremeni. K socialnemu delavcu prihajajo različni ljudje s svojimi objektivnimi ali subjektivnimi težavami. Nekatere stvari rešujemo vsak dan, torej sproti, gotovo pa je, da za vse probleme niti ne vemo, kajti ljudje poiščejo pomoč šele, ko se problemi tako nakopičijo, da jih sami niso več sposobni rešiti. Težava je v tem, da en problem potegne za sabo niz drugih — npr. slabe stanovanjske razmere, bolezen v družini, nizek osebni dohodek. Vsem, ki prihajajo, je skupno to, da zaidejo v situacijo, v kateri se ne znajdejo več. V takem položaju pa se lahko znajde vsakdo izmed nas. V vsakem primeru se osredotočim le na problem, ki mi ga delavec opiše, in manj na socialni ali materialni status, razen ko je to poglaviti vzrok problema.

Reševanje primerov je v veliki meri odvisno od tega, koliko so ljudje sami pripravljene sodelovati. Osnovno je, da vsakomur povem, kakšne so realne možnosti oz. kaj sploh lahko naredim. Če te rešitve niso v skladu s pričakovanjem delavca, ki je prišel po nasvet, potem seveda ni zadovoljen. Poudariti moram, da je naše delo pogosto vezano na odločitve samoupravnih organov, kamor predloge posredujemo. Če so sklepi teh organov negativni, potem moramo, žal, delavcu to tudi povedati. V glavnem pa skoraj na vseh področjih uspešno rešujemo probleme naših delavcev. Izjema je le stanovanjsko področje, ki ga ureja novo sprejeti pravilnik o stanovanjskih razmerjih enotno za vse zaposle-

Alenka Mičovič

Najpomembnejša pa je naša pripravljenost, da človeka, ki pride, poslušamo in pokažemo, da ga skušamo razumeti, čeprav takojšnja rešitev ni možna. Razveseljivo je, kadar v razgovoru z ljudmi ugotovim, da so že sami iskali ustrezne rešitve, čeprav jim ni uspelo. Se vedno imajo predloge, vendar se bojijo novega neuspeha. Taki ljudje bodo z navsotom sami sposobni rešiti težave, v katerih so se znašli. In to je tudi cilj našega dela, da ne delamo za ljudi, temveč z ljudmi.

Naše delo zahteva sposobnost živeti se v probleme drugih, čeprav lastnih izkušenj ni. Zavestno se je treba izogibati tudi predodkom do določene narave problemov in predvsem žigosanja ljudi v smislu — ta je slab in ta dober. Pri tem se večkrat spominam na zelo lepo misel Maksima Gorkega, ki pravi: »Nikoli se ne približaj človeku v misli, da je v njem več slabega kot dobrega — misli, da v njem prevladuje dobro in res bo tako.«

Pomembno je tudi, da govorimo s človekom razumljivo (brez nepotrebnih tujk). Potrebna je taktost in obzirnost, kadar sprašujemo, kajti nihče od nas ne govori rad o svojih težavah, še manj tedaj, če moramo to pripovedovati tujemu človeku, ki ne bo kazal razumevanja in zanimanja za to. To pač ne more biti nikomur všeč. In mi se trudimo, da ne bi bili takšni, čeprav nam včasih ne uspe popolnoma.«

Zlatka Strgar

ne. Zato se na tem področju manj vključujemo, čeprav se zavedamo, da je stanovanje izredno pomemben element v človekovem življenju. Nastopajo pa tudi izjemni momenti, na katere opozarjamo pristojne organe. V zadovoljstvo so nam uspešno zaključeni primeri. V večini primerov imajo delavci razumevanje za težave, ki ob reševanju problemov nastanejo. Včasih pa je dovolj že nasvet, vzpodbudna beseda ali napisana prošnja.

Zmogljivost in izkoriščenost delovnih sredstev

(Nadaljevanje in konec)

Kapaciteta TOZD je odvisna tudi od stopnje tehnične in funkcionalne usklajenosti med posameznimi stroji in skupinami strojev. Idealna kapaciteta je takrat, ko je usklajenost popolna v tem smislu, da so vse enote (stroji) v času delovanja vedno izkoriščene.

Vendar je pogostejši pojav neusklajenosti, katere posledica je nepopolna uporaba enih strojev ob popolni obremenitvi drugih. Takšni odnosi med proizvodno močjo strojev povzročajo ozka grla v proizvodnji. (Tabela 1 in 2.)

Tabela 1: Najbolj obremenjeni stroji v TOZD stroji in deli v letu 1977

Stroji	Opazovano obdobje (mesec)	% izkoriščenosti kapacitet
Stroji za globoko vrtanje — veliki	10	131,2
Horizontalni rezkalni vrtni stroji — veliki	10	120,7
Rezkalni stroji — veliki	10	113,2
Vrtni stroji — veliki	10	105,8

Tabela 2: Največji odstotek izkoriščenosti strojev TOZD stroji in deli v letu 1977

Stroji	Mesec	% izkoriščenosti kapacitet
Karusel stružnice — male	oktober	157,9
Stružnice srednje — gotova obdelava	marec	153,4
Portalni rezkalni stroji	september	151,9
Rezkalni stroji — veliki	september	151,6
Stroji za globoko vrtanje — veliki	september	150
Stružnice velike — gotova obdelava	december	143,3

Podatki za tabeli so vzeti iz Statističnega biltena ŽR, odstotek izkoriščenosti kapacitet strojev predstavlja razmerje med opravljenimi učinkovitimi urami in planiranim koledarskim fondom ur.

Delovno sredstvo s karakteristiko ozkega grla proizvodnje ima najmanjšo sposobnost proizvodnje med delovnimi sredstvi v isti skupini. Zaradi manjše zmogljivosti enega delovnega sredstva je delovna zmogljivost vseh drugih delovnih sredstev premalo, tj. neekonomično izkoriščena, kar veča stroške proizvodnje. Ozko grlo proizvodnje se lahko odstrani:

- z delom v podaljšanem delovnem času,
- z dodatno zaposlitvijo kadra,

- s tretjo izmeno,
- z nabavo novih delovnih sredstev,
- s kooperacijo,
- z uvajanjem boljših organizacijskih metod,
- z rekonstrukcijo delovnih sredstev itd.

Zaradi obstoja ozkega grla lahko pride tudi do premajhne izkoriščenosti delovnih sredstev oziroma do prostih kapacitet. (Tabela 3 in 4.)

Tabela 3: Nepopolno izkoriščeni stroji TOZD stroji in deli v letu 1977

Stroji	Opazovano obdobje (mes.)	% izkoriščenosti kapacitet
Namenski stroji za kolesni stavek	10	8
Čelne stružnice	10	14,9
Odvalni rezkalni stroji	10	15,3
Pehalni stroji — veliki	10	20,9
Stroji za honanje in super fini	10	22
Stružnice velike — groba obdelava	10	25,9
Stružnice male — groba obdelava	10	35,3
Vrtni rezkalni stroji — srednji	10	36,3

Tabela 4: Najmanjši odstotek izkoriščenosti strojev v letu 1977

Stroji	Mesec	% izkoriščenosti kapacitet
Odvalni rezkalni stroji	april	1,1
Stružnice male — groba obdelava	maj	1,5
Pehalni stroji — veliki	maj	4,3
Namenski stroji za KS	april	4,4
Skobeljni stroji — mali	marec	10,8
Stroji za honanje in super fini	junij	11
Revolverska stružnica za posebne namene	december	11,7
Čelne stružnice	julij	12,8
Horizontalni rezkalni stroji — srednji	avgust	13,6
Stružnice velike — groba obdelava	junij	17,4

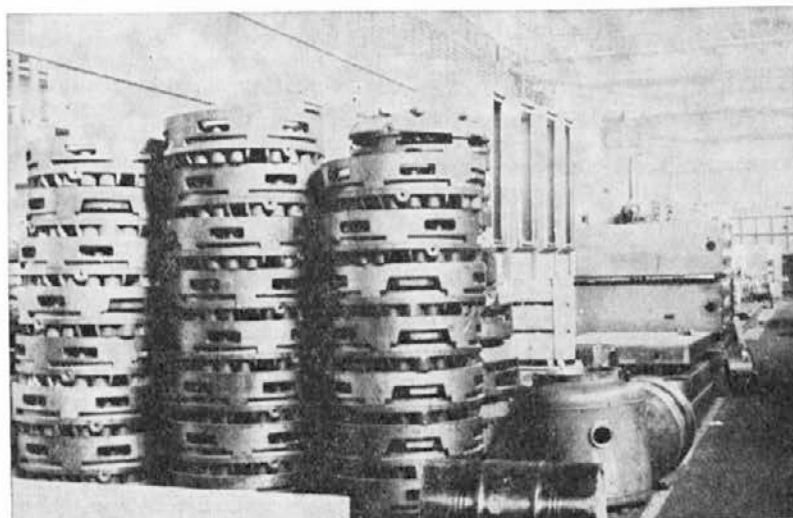
Kot ozka grla proizvodnje so tudi proste kapacitete nezaželen pojav, ker se zaradi obeh povečujejo stroški v proizvodnji. Proste kapacitete se lahko odstranijo:

- z razširitvijo asortimana proizvodnje, da bi se zaposlile proste kapacitete,
- z odstranitvijo ozkega grla proizvodnje,
- s kooperacijo z drugimi OZD oziroma z vključevanjem prostih kapacitet v proizvodnjo sorodnih delovnih organizacij,
- s prodajo ali odstopanjem delovnih sredstev, ki povzročajo proste kapacitete itd.

Iz vsega doslej povedanega je razvidno, da zmogljivost in izko-

rišenost sredstev TOZD stroji in deli ni na zavidljivi višini ter da so še velike rezerve za dvig produktivnosti dela. Produktivnost dela pa, kot pravi zakon o združenem delu, se mora dvigniti, ker so delavci v združenem delu v svojem, skupnem in splošnem družbenem interesu odgovorni drug drugemu in socialistični samoupravni družbi v celoti za družbeno in ekonomsko smotno uporabo družbenih sredstev in jih morajo kot materialno osnovo svojega in celotnega družbenega dela nenehno obnavljati, povečevati in izboljševati.

Aleksander Jug

V obratu

USTANOVILI SMO DIT

Pred dobrim letom se je več posameznikov združilo v iniciativni odbor za oživitve dela nekdanjega uspešnega društva inženirjev in tehnikov v železarni. Ker pa društvo ni bilo več niti registrirano pri skupščini občine Ravne, ga je bilo treba na novo ustanoviti. To je bilo opravljeno 17. novembra 1978.

Prva stvar, ki smo jo morali v okviru nove naloge narediti, je bila ugotoviti, kaj od takšnega društva bodoči člani pričakujejo. Potrebno je bilo torej postaviti okvire delovanja in jih napolniti z vsebino. Reševanja te problematike smo se lotili po dveh poteh. Ena je bila anketa, druga pa različne ideje o vlogi društva, ki so se izkristalizirale v iniciativnem odboru. Rezultati so pokazali naslednje:

1. Društvo združuje in usposablja člane, da se tvorno vključujejo tudi v širše tokove razvoja naše družbe ter jih vzgaja v kompletne občane in nosilce razvoja.

2. Pomaga gojiti med člani tovarništvo, samokritičnost, disciplino in skromnost kot najbolj tipične osebnostne lastnosti socialističnega intelektualca.

3. Skrbi za nenehno izmenjavo dognanj in izkušenj med člani iste ali sorodnih strok tako znotraj železarne kot tudi širše. Ustvarjalno vključuje člane in društvo v celoti v inovacijsko in razvojno aktivnost železarne Ravne.

4. Prizadeva si za dvig interesa za tehnične poklice med mladino.

Tako zastavljene cilje bo društvo poskušalo uresničevati s pomočjo različnih metod dela. V železarni bo nastopalo kot organizator strokovnih predavanj in posvetovanj z namenom dvigati obseg znanja članov in spremljati razvoj znanosti. Ta naloga temelji na spoznanju, da sleherno znanje prej ali slej zastara, če se nenehno ne dopolnjuje. Naloga odbora pri organiziranju te oblike dela bo skrb za primerno kvaliteto predavanj, kar bomo zagotovili tudi z angažiranjem zunanjih sodelavcev, kadar doma ne bomo dovolj močni. Podobno strokovno izobraževalno vlogo kot predavanja bodo imele tudi naslednje oblike dela: ekskurzije, obiski razstav in organizacija razstav. Ekskurzije bi naj po našem mnenju imele tudi družabno vlogo. Ugotavljamo, da si kljub delu za iste cilje pogosto postajamo čedalje bolj tuji, da prehajajo medsebojni odnosi vse prevečkrat v razne krize. Poglobljanje medsebojnih odnosov bo zato ena pomembnih nalog našega društva. Menimo, da bi z organiziranjem debatnih večerov, na katerih bi posamezniki pripravili krajša strokovna poročila, ki bi se nadaljevala s prosto debato o podani snovi in tudi drugih aktualnostih, lahko pomembno prispevali v tej smeri. Bo pa potrebno vsekakor poiskati privlačno obliko, da bomo zagotovili tudi primerno številčnost.

Delo s pripravniki v železarni zlasti v vsebinskem pogledu še vedno šepa. Posledica tega je, da je čas pripravništva neracionalno izkoriščen, znanje, ki ga v tem času pripravnik pridobi, pa preveč skromno, da bi upravičevalo sorazmerno dolgi čas pripravništva. In najhujše pri tem je, da se pripravniki pritožujejo, da je pripravništvo dolgočas-

no. Društvo inženirjev in tehnikov vidi izredno pomembno področje dela v delu s pripravniki. Današnji program usposabljanja pripravnikov bi želeli dopolniti z dvojim.

Prvo je t. i. »pripravniški vodič«, ki bi ga pripravili pripravniki sami ob mentorstvu članov DIT. Vsebinska bi bila temeljit opis železarne z vseh pomembnih strokovnih področij. Vodič bi služil bodočim pripravnikom, da se bi pred prihodom v posamezne TOZD z njegovo pomočjo seznanili z njimi. Prihajali bi torej v kolikor toliko poznano sredino in bi zaradi tega hitreje dojemali problematiko, opravljali pa tudi določene naloge v TOZD. Druga dopolnitev in izvajanje pripravniškega staža bi bila občasna (v začetku redkeje, pozneje pa morda mesečno) predavanje o novostih v železarji, ki bi se podaljšala z razpravo oz. odgovori na zastavljena vprašanja. Predavali naj bi člani DIT, navzoči pa naj bi bili vsi pripravniki, ki so tisti čas v železarni. Poleg sprotnega seznanjanja pripravnikov

z aktualno problematiko železarne vidimo v taki obliki dela še eno bistveno dopolnitev — navajanje na teamsko in interdisciplinarno reševanje problematike. Izhajamo iz spoznanja, da v železarni ni samo metalurških, samo strojniških, samo elektrotehničnih, samo ekonomskih, samo ... itd. problemov, temveč vsak problem nastopa kompleksno in ga je tako treba tudi reševati. Pomanjkljivost naših šol je ravno v vzgajanju in izobraževanju, ki je preveč ozko strokovno, ko stroka ne vidi sosednje stroke. Navzočnost strokovnjakov zelo različnih področij v železarni pa nam daje skorajda idealne možnosti izvajanja takšnega interdisciplinarnega vzgajanja pripravnikov kot redkokje drugje.

V razpravi na občnem zboru so se pokazala še nekatera druga izredno interesantna področja dela društva. Pa vendar naj ostanem z enkrat samo pri tem. Zavedamo se namreč, da orjemo ledino in da nas bodo pri delu poleg uspehov spremljali tudi neuspehi. Naj torej z objavo nekaterih načrtov še nekoliko počakamo, da se bomo hkrati z nadaljnimi načrti lahko pohvalili tudi že z nekaterimi uspehi.

Maks Večko, dipl. ing.

Kako bomo v letu 1979 nadaljevali s tekmovanjem kovinarjev v železarni Ravne

Samoupravni socialistični odnosi potrebujejo vsestransko in celovito usposobljene delovne ljudi, ki so osnovni nosilci družbenoekonomskega in političnega sistema ter ustvarjalci materialnih dobrin naše družbe. To seveda zahteva nenehno izpopolnjevanje in vsestransko izobraževanje vseh in vsakogar.

Tekmovanje kovinarjev v letu 1979 bo imelo več namenov. Zlasti naj bi opozorili na tisto človekovo dejavnost, ki je temelj in prvi pogoj za življenje in razvoj vsake družbe — na bolj produktivno in ustvarjalno delo. To je še zlasti pomembno za našo samoupravno socialistično družbo, ki daje delu in s tem delovnemu človeku tisto mesto v družbi, ki mu po njegovi zgodovinski vlogi in interesu tudi pripada. Zato teži naš samoupravni sistem k popolni in vsestranski uveljavitvi delavca — ustvarjalca, k uveljavitvi vseh njegovih vrednot in njegove delovne ustvarjalnosti. Prav taka proizvodna tekmovalna delavcev so pomemben prispevek. S popolnejšim obvladanjem tehnične kulture se odpirajo samoupravljalcu vsestranske možnosti za celovito odločanje o svojem delu in rezultatih dela, s čimer delovni ljudje v bistvu uresničujejo svojo vodilno vlogo v graditvi samoupravnega socialističnega sistema.

Delovna tekmovanja te vrste odpirajo široke možnosti proizvajalcem, da se seznanijo s sodobno organizacijo dela, s tehnologijo in dosežki na posameznih področjih in da izmenjajo iz-

kušnje, spoznanja in dosežke na področju samoupravljanja.

Dosedanja delovna tekmovanja so dala lepe rezultate, hkrati pa so opozorila na nekatere še nerešene probleme in pomanjkljivosti, ki jih je potrebno na osnovi doseženih izkušenj in spoznanj odpraviti.

Nasploh lahko ugotovimo, da so dosedanja delovna tekmovanja kovinarjev pri nas uspela tako glede priprav kot tudi pri izvedbi. Z njimi bomo nadaljevali in večali število poklicev, ki bi sodelovali na teh tekmovanjih, saj se kaže vedno večji interes po tozidih.

Vendar bo pri nadaljnjem organiziranju takšnih tekmovanj potrebno mnogo večje sodelovanje vseh organizacij in društev, ustrezno njihovi vlogi. S tem bomo še izboljšali kvaliteto. To pa tudi pomeni, da se bodo morale marsikje te organizacije okrepiti in kadrovske usposobiti za svoje naloge.

Sindikat, ki je bil do sedaj glavni pobudnik in nosilec celotne akcije, se bo moral počasi otresti strokovno-administrativno-tehničnih del in opravil, ki ne sodijo v njegovo področje dela, temveč bo moral zlasti ustvarjati pogoje, da bodo tekmovanja zaradi svojega pomena imela stalno organizacijsko in kadrovske osnovo v temeljni organizaciji združenega dela.

To ni lahka naloga, ki pa jo bo lažje izvesti, če se bomo v vsaki sredini ustrezno organizirali in pri tem vključevali čimveč ustreznih kadrov. Zato je po-

trebna širša in intenzivnejša akcija celotne družbe — kolektiva pri razvijanju delovnih tekmovanj. Naš cilj je spodbujati racionalizatorstva, novatorstvo in izumiteljstvo, povečati produktivnost in izboljšati kvaliteto našega dela ter s tem bogatiti celotno našo družbo.

Dušan Brankovič

IVANU MOČNIKU ZLATI ZNAK SINDIKATA

Konec novembra je republiški svet sindikatov podelil na svečani seji v Ljubljani najbolj delovnim in prizadevnim sindikalnim delavcem »zlate znake sindikata«. Tak znak je dobil tudi naš nekdanji sodelavec Ivan Močnik.

Kot aktivni udeleženec NOB je bil v enotah NOV ujet in kasneje odpeljan v Dachau, kjer je tudi dočkal osvoboditev. Je član ZKS od junija 1944. Kmalu po osvoboditvi se je zaposlil najprej v jeseniški železarni, kjer se je takoj vključil v aktivno delo tovarniške sindikalne organizacije.

Leta 1947 je prevzel dolžnost predsednika krajevnega sindikalnega sveta v Slovenj Gradcu. Če čez eno leto je bil izvoljen za predsednika sindikalnega sveta za Mežiško dolino, to funkcijo je opravljal do leta 1956. Medtem se je zaposlil v ravenski železarni. Tudi tu so mu delavci komunisti zaupali pomembno politično funkcijo, saj je bil po letu 1956 predsednik sindikalne organizacije železarne. Bil je član republiškega sveta ZSS, aktivno je deloval v republiškem odboru sindikata ter v občinskih in drugih organih zveze sindikatov.

Poleg drugega dela je Ivan Močnik opravljal vrsto odgovornih dolžnosti v zvezi komunistov. Tako je bil sekretar osnovne organizacije ZKS od leta 1970 do 1972. Hkrati je bil tudi član komiteja občinske konference ZKS, do leta 1974 pa je bil član OK ZKS Ravne. Kljub upokojitvi je ostal zvest svojim tovarišem, predvsem pa zvezi komunistov. Danes je v tovariškem razsodišču pri občinski konferenci ZKS. Od leta 1974 dalje pa je prizadeven predsednik občinskega odbora ZZB NOV.

Za zlato odličje mu čestitajo tudi železarji.

F. Rotar

Na graščini nič novega

Graščak, ki se vrača domov, sreča na cesti oskrbnika in vpraša po novicah z doma. Ta pove, da ni nič novega, le nožič se jim je zlomil.

»Kateri nožič?« vpraša graščak. »Kako ste ga zlomili?«

»Vaš žepni nož smo zlomili, ko smo odrli konja, ki si je zlomil nogo.«

»Nogo si je zlomil? Kdaj?«

»Ko smo vozili vodo, da bi pogasili vašo gorečo graščino.«

»Graščina da je pogorela? Ali je to mogoče?«

»Da, da. Pogorela je tisto noč, ko vam je umrla hči.«

»Gadja zalega, kaj govoriš? Kako je umrla?«

»Od same žalosti, ker se je njena mamica, vaša gospa soproga, obesila.« razlaga oskrbnik in skuša nato graščaka pomiriti: »Sicer pa na graščini ni nič novega.«

glasilo mladih delavcev železarne ravne

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Mladi fužinar pripravljajo:
Vida Gregor, Bojan Lesjak,
Franjo Miklave, Rudi Mlinar
ter COP pri OK ZSMS
Ravne na Koroškem.

Novoletna razmišljanja

Mrzlično nakupujemo! Vrste v trgovinah so iz dneva v dan večje, bliža se novo leto, bliža se čas, ko je potrebno obdariti svoje bližnje, čas, ko se spomnimo na vse daljne in bližje sorodnike in znance. Enkrat na leto je Silvestrovo, zato pri nakupih ne varčujemo, pa čeprav nam bo januarja šlo presneto tesno za denar.

Pokazati vsem, predvsem svojim sosedom, da imamo, da si lahko privoščimo vsaj tako kakor oni če ne še boljše.

»...Kje bosta pa vidva silvestrovala?«
»Ja midva pa greva za novo leto v Dubrovnik, malo drago sicer je, pa nič ne de, saj le enkrat je Silvestrovo — pa ti, kam gresta vidva?«
»Midva pa bova kar v Nami...«

Taki pogovori so bili v decembru nekaj vsakdanjega, ko smo se srečevali s svojimi znanci. Bolj daleč smo se namenili preživeti novo leto, bolj bo drago — več bomo veljali v očeh okolice. Poznam prijatelja, za katerega gotovo vem, da bo za Silvestrovo kar lepo doma. V pogovoru z nami prijatelj pa je izjavil, da bo za novo leto smučal nekje v Avstriji. To smo mu zavidali tisti trenutek. Pozneje mi je priznal, da je lagal, da enostavno ni mogel drugače ob vsem tem naštevanju, kam gre ta in oni, edino on pa bi ostal doma. Saj bi še lahko pomislili, da nima za Silvestrovo denarja, da je čudak ali kaj podobnega.

Da, da prav krasno nam gre, pa naj še tako vzdihujemo, kako slabo zaslužimo, da komaj odplačujemo kredite pa avto pa bencin in še in še... Na Silvestrovo bomo imeli denarja za vse, naj se pokadi, saj je vendar Silvestrovo!

Vse lepo in prav, samo zakaj? Človek je starejši za eno leto — in to naj bi bilo toliko vredno? Spomnil sem se prijateljice, ki mi je za šalo nekoč, ko sva se pogovarjala o praznovanju za novo leto, rekla, da se vsako leto na Silvestrovo ob polnoči pošteno izjoče. Težko je prenesti spoznaje,

da si spet leto starejši, mi je zaupala. Čeprav šala le ni brez kančka resnice.

Morda pa prav zaradi tega silvestrujemo tako bučno, ob toliko in toliko alkohola, morda pa hočemo tedaj pozabiti, da čas hiti neusmiljeno naprej. Kaj se ve, morda nam za tisto najdaljšo noč celo uspe ustaviti čas...

Pa darila, ki so poglavje zase. Darila za tega pa za onega, darila za velike in darila za otroke in za znance ter za šefe, ja, kdo bi se spomnil vseh. Mrzlično računamo, kaj bomo mi poklonili, kaj bodo nam poklonili, in če smo le malo bolj imenitni, se bomo potrudili, da bomo izbrali nekaj lepšega, boljšega.

V vseh teh prazničnih opravilih se niti ne zavedamo, kako smo lahko srečni, da se ukvarjamo s takimi prijetnimi opravili. Niti zavedamo se ne, kako nam je lepo. Koliko ljudi pa bo to noč pričakovalo v mrazu, pomanjkanju, koliko ljudi bo to noč doma, ob malo boljši večerji, ali kdaj pomislimo tudi na to?

Te misli odganjamo, če se že kdaj prikradejo v našo zavest, kdo bi se ukvarjal v tem času s takimi mislimi in si grenil praznično razpoloženje?

Pa ne bi bilo potrebno daleč, pa bi tudi v naši bližini videli, da vsi le ne bodo silvestrovali v kakšnem dragem lokalnu ali celo na morju in v planinah. Pa ne zaradi tega, ker so čudaki, ampak nimajo, enostavno nimajo denarja, vsaj toliko ne, da bi lahko privoščili nam čisto enostavno silvestrovanje. Tudi v naši bližini so ljudje, ki ne preišljujejo, kje bodo za Silvestro-

Montaža zasuna v
orodjarni

Srečno
1979

vo, kakšna darila bodo kupili in podobno...

Ob tem razmišljanju mi pred oči vedno stopi podoba starke v domu za onemogle v Dravogradu. Ko sva jo lani tik pred novim letom obiskala s članico Rdečega križa Leše in ji prinesla šopek rož ter deset starih tisočakov, s katerimi smo se je spomnili, je stara ženica zajokala od sreče. Teh solz ne bom tako kmalu pozabil. V hipu sem videl, koliko ji pomeni teh nekaj dinarjev, najina topla voščilnica.

Bilo mi je težko. Komaj sem čakal, da sva odšla, da sem spet lahko zadihal in premagal občutek tesnobe. Ona je bila zadovoljna, bila je srečna, mi bomo porabili za eno samo noč krepko čez sto starih tisočakov pa morda niti srečni ne bomo. Pa ni ona edina takšna med nami. Njej se še tako dobro godi; na toplem je in v dobri oskrbi, mnogim je še slabše. Takšno je pač življenje, boste rekli, eni imamo, drugi imajo malo manj...

Če se spomnim dobrih petnajst let nazaj ali še več in takratna silvestrovanja. Ni bilo bogatih daril, oče in mati sta ostala doma pri naju s sestro, pa vendar zagotovo vem, da so tisti silvestrski večeri v ti-

hem družinskem krogu bili nekaj tako lepega, da se sedanji kljub blišču in vsemu drugemu, ne morejo primerjati z njimi.

Novo leto je čas, ko je treba v družini utrditi zrahljane vezi, je tudi čas za pošten in odkrit pogovor med prijatelji, zgladiti vsa nesoglasja, ki so se nabrala skozi leto. Če bomo to storili, bo naše novo leto res nekaj svečanega, nov korak, ki ga bomo s tem storili, bo zgrajen pošteno in nam bo vlil novega upanja, novih moči v vsakdanjem življenju, ki se prične že tam tretjega januarja.

In ko bo prišel čas, ko se bosta kazalca na uri pokrila v tisti najdaljši noči leta, ko bo hip zatem že 1979, si le nazdravimo! Ni važno, kje smo, ali med množico v lokalni ali doma, v domu za onemogle, na delovnem mestu, v bolnišnici, pač povsod tam, kjer nas bo našel tisti svečani trenutek — nazdravimo si!

Če ne gre drugače, tudi sami s seboj. Za vse nas bo to enak trenutek, vsakemu se bo v srcu utrnila najbolj skrita želja. Ko si bomo nazdravili, pogledjmo si v oči in naj nam voščilnica ne bo fraza, ampak iskrena beseda: Srečno novo leto 1979!

Rudi Mlinar

grame dela. Prav bi bilo, da vse te programe skupaj pregledamo, jih analiziramo in se nato dogovorimo o skupnem nastopanju pri reševanju nalog in problemov, ki upoštevajo interese iz vseh sredin. S tem bi odpravili večkratnost delovanja, pot pa vodi še naprej. Tak enoten, skupen program DPO bi morali predložiti v obravnavo samoupravnim organom v TOZD, ki bi o predlogu razpravljali ter ga upoštevali kot smernice in dopolnilo za svoje programe dela. To bi bilo še toliko bolj sprejemljivo ob dejstvu, da samoupravni organi nimajo svojih programov dela ali pa so ti zelo slabi.

Vaš sekretar!

Odmevi, da jih je lahko sram

Dobro leto je minilo od takrat, ko smo se mladi v sicer skromnem številu, vendar z velikim uspehom lotili akcije KAJ IN ZAKAJ KUPUJEMO V AVSTRIJI. Akcija je bila sprva kronana samo z izčrpnim gradivom, ki je zajemalo tudi analizo ankete, opravljene na mejnem prehodu Holmec, in mnenja članov začasne komisije za družbenoekonomske odnose pri konferenci mladih delavcev.

Občinska konferenca SZDL je pripravljeno gradivo toplo sprejela ter ga obravnavala tudi na seji predsedstva, potem pa je na njegovo pobudo in ob vztrajanju članov komisije bil sklican tudi posvet s predsedniki potrošniških svetov, vodstvenimi delavci trgovinskih in gostinskih organizacij, predstavniki Carinarnice Dravograd in člani komisije.

Razgovori, v katerih so se vsi od prizadetih spretno opravičevali in zgovarjali na višje sile, je vendar prišlo do nekaterih sklepov, iz katerih je bilo razvidno, da morajo potrošniški sveti nemudoma pričeti z delom, da morajo trgovinske in gostinske delovne organizacije storiti vse, da bodo omejile mrzlična nakupovanja v sosednji Avstriji.

So sklepi realizirani, obljube izpolnjene? Je prišlo do nujnega in razumnega sporazuma med Gospodarsko zbornico, uvozniki, grosisti in trgovino? So potrošniški sveti pričeli z delom? So naše prodajalne tako obilno založene, da ni treba več po nakupe v sosednje dežele in večja mestna središča? Imamo dovolj rezervnih avtomobilskih delov? So doma izdelani materiali za fotografije in snemalce dovolj kvalitetni? Ali še vedno primanjkuje cementa? Je bil že kdo kaznovan, če je z nedoslednostjo spodbujal kupce k nakupom v tujini? Je delo mladih doživelo celovit uspeh v zastavljeni akciji? Na vsa ta vprašanja vam bomo poskušali zagotoviti odgovore strokovnjakov v občini in jih boste lahko prebirali že v naslednji izdaji Mladega fužinarja.

Stane Bodner

Delo osnovnih organizacij ZSM v železarni

Pred kratkim smo v Mladem fužinarju zapisali, da bomo v tej rubriki govorili predvsem o aktivnostih OO ZSMS, skozi katere bi nakazali probleme in uspehe pri delu. Sigurno je, da se bomo prek take oblike obveščanja bolje spoznali med seboj in našli nekaj napotil za svoje delo. Vendar moram že takoj na začetku ugotoviti, da zapisniki in poročila prepočasi prihajajo iz vaših sredin, tako da danes pravzaprav ni dovolj gradiva za objavo.

Namen rubrike je prav gotovo, da nam poleg vsega ostalega pomaga pri našem delu. Zato kaže, da bi bilo potrebno o določenih problemih obširneje in konkretnije spregovoriti ter najti oziroma nakazati možne rešitve. Tako se bi danes nekoliko pomenili o programih dela, ker ravno v tem času ob zaključku leta nastajajo in se tudi sprejemajo.

Vsakič, ko hočemo nekaj narediti, moramo imeti pred seboj določen cilj, kajti drugače ne moremo vedeti, kaj, zakaj, kako, kje in kdaj bi naj nekaj naredili. Za OO ZSMS bi naj bil takšen cilj program dela, ki mora vsebovati in hkrati odgovarjati na vprašanja: kaj, zakaj, kako, kje in kdaj. Določen cilj si lahko postavi posameznik, manjša, srednja ali večja skupina. Jasno je, da program dela neke OO ne sme vsebovati ciljev posameznika ali ozke skupine mladih, ampak mora biti to dogovor in odraz hotenj ter želja vseh mladih v neki sredini, v OO ZSMS. Seveda pa mora vsebovati realne možnosti in potrebe mladih, kajti želje so lahko takšne, da jih ni mogoče uresničevati in niti ni po-

trebno, da bi jih uresničevali. Pri dogovorih, razpravah o programih dela moramo upoštevati tudi to, da ni problema, ki ne bi bil problem mladih in obratno. Le na tak način bodo naši programi res celota odprtih vprašanj, na katera moramo skozi leto najti odgovor.

Z upoštevanjem teh načel bomo uspeli zagotoviti, da bodo upoštevani interesi večine in prepričani smo lahko, da bodo za njegovo realizacijo tudi vsi bolj zainteresirani. Do sedaj je veljala praksa, da je program dela pripravljel posameznik ali predsedstvo, članstvo osnovne organizacije pa ga je zgolj formalno obravnavalo in potrdilo. Praksa nam kaže, da so tako sprejeti programi zgolj mrtve črke na papirju in posledica tega je slabo delo v določenem obdobju. K sestavi programa lahko pristopimo nekoliko drugače. Na letnih skupščinah osnovnih organizacij, ki naj bi bile v bistvu problemske konference, in to dobro pripravljene, bi morali kritično obravnavati delo v preteklem obdobju ter najti odgovore, kako odpraviti napake ali pa vsaj nakazati rešitev. Prav tako bi morali odkrito spregovoriti o vseh problemih, ki so prisotni v naših sredinah — v TOZD. Na podlagi sklepov in stališč takih letnih skupščin bi moralo predsedstvo OO izdelati konkreten akcijski program dela, ki ga sprejme OO. Za takšen program, ki bi vse to upošteval, bi že na oko lahko rekli, da ga ni mogoče uresničiti zaradi preobsežnosti. Vendar to ne drži. V TOZD in DS delujejo še OO ZSS in OO ZKS, ki prav tako pripravljajo in sprejemajo svoje pro-

Kronika aktivnosti OK ZSMS Ravne

2. 11. 1978 — Na sedežu OK ZSMS sta se zglasila predstavnika prejšnjega vodstva OO ZSMS Mežica. Razgovori so potekali v okviru priprav na sklic volilno programske seje organizacije.

3. 11. 1978 — Seja predsedstva konference mladih delavcev. Seja je zaradi slabe udeležbe delegatov iz osnovnih organizacij bila že tretjič nesklepčna, prisotni pa so sklenili, da morajo biti na naslednjo sejo povabljeni tudi vsi predsedniki OO ZSMS v združenem delu.

6. 11. 1978 — Člani komisije za LO in DS so na svoji prvi seji novega mandata pripravili program dela do junija 1979.

7. 11. 1978 — Na pobudo medobčinskega sveta SZDL so se v Dravogradu sestali predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij v regiji ter ocenili politiko izvajanja srednjeročnega plana. Posveta sta se udeležila Fajmut in Bodner.

9. in 10. 11. 1978 — Delegacija koroške krajinje je obiskala brigado PREŽIHOV VORANC v brigadirskem naselju Zavidoviči ter se z brigadirji pomenila o uspešnosti brigade na akciji SAMAC—SARAJEVO. V delegaciji sta bila Bodner Stane in Franc Miran.

13. 11. 1978 — Seja sekretariata OK ZSMS o pripravah na tretjo sejo predsedstva OK ZSMS.

14. 11. 1978 — Seja predsedstva konference mladih v izobraževanju.

15. 11. 1978 — Regijski posvet za področje LO in DS. Na posvetu so bili obravnavani obrambni načrti OK ZSMS. Iz OK ZSMS Ravne se je posveta udeležil Silvo Koželnik.

16. 11. 1978 — tretja seja predsedstva OK ZSMS. Na seji je bil obravnavan program komisije za idejnopolitično usposabljanje ter sprejeti sklepi o nadaljnji aktivnosti občinske organizacije mladine.

17. 11. 1978 — Proslava ob 25-letnici Kluba koroških študentov iz Ljubljane v Titovem domu na Ravnah.

18. 11. 1978 — Šesti festival amaterskega filma, ki ga je pripravil Koroški kinoklub s Prevalj (Bodner).

20. 11. 1978 — Razgovor urednika Informativnega fužinarja z dopisniki in člani COP-a.

21. 11. 1978 — Seja komisije za sprejemanje družbenega dogovora o osnovah in merilih za OD voljenim in imenovanim funkcionarjem (Bodner).

22. 11. 1978 — Seja vseh zborov občine (delegacija DPZ.)

— Druga seja predsedstva RK ZSMS v Bohinju. Na seji so bile ocenjene letošnje MDA, člani pa so verificirali tudi finančno poročilo in načrt za leto 1979 (Bodner).

27. 11. 1978 — Seja predsedstva občinske organizacije ZRVS, na kateri so prisotni določili način izvedbe svečanih akademij v počastitev dneva JLA ter se dogovorili o obiskih predstavnikov borcev, rezervnih starešin, mladine in ostalih občanov na karavlah. Za osrednjo prireditev so proglasili poimenovanje karavle Holmec v karavlo VZHODNOKOROŠKEGA ODREDA. Ob koncu seje so se dogovorili tudi o obisku in ogledu sodobnega orožja v mariborskih kasarnah. Seje se je udeležil Bodner.

— Posvet predsedstva KMD s predsedniki OO ZSMS v združenem delu, ki zaradi slabe udeležbe članov in predstavnikov ni doživel posebnega uspeha.

28. 11. 1978 — Brigada PREŽIHOVEGA VORANCA se je vrnila z akcije Samac—Sarajevo ter bila ob svečani večerji sprejeta v hotelu Košenjak v Dravogradu.

programu, je predvsem zaradi kadrovskih sprememb, saj sem bila tretji izvoljeni kandidat za predsednika, ker sta ostala dva odšla v JLA.

V nadaljnjem mandatu bo potrebno najprej spodbuditi k delu tudi ostale referente-delegate v predsedstvu, da bi vestno opravljali svoje dolžnosti. Še vedno se čaka na prve besede predsednika ali sekretarja, šele potem se delno premaknejo in prispevajo svoj mali delež organiziranja ali pa še to ne. Uspeli smo se vključiti v vseh delovnih OO ZSMS v ŽR. Prav tako sodelujemo pri MPB v ŽR. V OO ZSMS TOZD RO nam je uspelo organizirati v maju orientacijski pohod s piknikom. Pot je vodila s Prevalj prek Leš na Naravske ledine. Povezali smo se tudi s SK Korotanom in mu pomagali pri izgradnji smučarske proge pri Klemenu, vendar udeležba ni bila zadovoljiva. Pri referendumu ali volitvah urejamo prostor, ki je namenjen za to. Kakor v vseh OO ZSMS v ŽR se tudi mi srečujemo z najrazličnejšimi problemi. Še vedno je največ problemov glede stanovanj in izobraževanja ob delu, saj se je letos vpisalo v SSTŠ 9 in v EŠC v 4. letnik dva mlada delavca. Problem je bil dvozmensko delo. Uspešno smo ga rešili, saj se omogočajo zamenjave in se lahko mladi nemoteno izobražujejo ob delu.

Dva člana sta se udeležila tudi zveznih MDA, in sicer MDA Suha krajina in MDA Samac—Sarajevo.

Na kratko sem prikazala, kaj smo naredili do sedaj, vendar se zavedam, da je premalo za tako močno OO. V bodoče bo potrebno bolj organizirano delati in izvajati načrtani program.

V poročilu je videti, s čim se srečujemo in kaj delamo v OO. Še več in bolj bi lahko ustvarjali, če nam bi vodstvo RO pomagalo in nas spodbujalo. Kakšno pomoč in spodbudo lahko pričakujemo od njih, se vidi po tem, da še nikoli ni bilo na naš sestanek kakšnega vodstvenega delavca s tov. ravnateljem na čelu.

Za mladino ni časa, a mladina mora imeti za vse čas!

Č. H.

Kako je z mladino v RO

Delovanje mladine v RO (prej TRO) sega nazaj nekako 8 let. Menda so bili že prej poizkusi ustanoviti osnovno organizacijo mladine, a je vse nekako izpuhtelo. 1970. leta se je le zbralo nekaj aktivnih in delovnih mladincev, ki so ustanovili mladinsko organizacijo TRO. Ta organizacija ni imela veliko stikov z drugimi organizacijami v TRO (kdo je jemal tedaj mladino resno, kar pa se dogaja čisto še sedaj), zato je delovala bolj na športnem področju. To pa ni bilo brez uspeha, kar nam pričajo osvojena priznanja.

Z leti smo si pridobili večje mesto v naši družbi. Saj so tudi drugi opazili, da je treba bodočnost graditi na naših mladih ramenih z izkušnjami starejših. Zastopani smo v vseh samoupravnih organih in v odločanjih ima naša mladinska beseda že velik pomen. Upam pa, da bo sedaj po kongresu naša beseda še več veljala, saj smo si zadali smernice, na katere smo vsi ponosni in upam, da jih bomo izpolnjevali in uresničevali!

Opažam pa, da je mladina vse premalo seznanjena s predkongresno tematiko, da o pokongresni ne govorimo. Vse prepozno dobivamo gradiva, kar velja za vsa gradiva. Tako včasih obravnavamo gradiva, ko je že prepozno in ne moremo več vplivati.

V poročilu, ki ga je dala predsednica OO ZSMS RO Kranjec Sonja, se vidi delo in težave OO RO.

»V TOZD RO Prevalje je zaposlenih 251 delavcev, sem niso vštete skupne službe. Od tega je vpisanih v OO ZSMS TOZD RO 92 mladih delavcev, delno pa je aktivnih le 40 članov. Kot predsednica OO ZSMS TOZD RO nisem zadovoljna niti s svojim delom, prav tako tudi ne z aktivnostjo članov, saj na vseh sestankih, akcijah ipd. srečujem vedno iste obraze. Vzrok, da nisem naredila vsega, kar mi je načrtano v

Med malico

Stališča srečanja mladine na Prevaljah

Eden prvih poskusov, da se za okroglo mizo dobijo mladi, organizirani v ZSMS, in tisti, ki organizirano delo v ZSMS iz različnih vzrokov odklanjajo, je bil v soboto, 28. 10. 1978 na Prevaljah. Srečanja se je udeležilo 12 mladih iz vrst neorganizirane mladine, 5 članov OO ZSMS Prevalje I. in gostje seje prof. filozofije Josip Košuta, Zdravko Fajmut, predsednik OK ZSMS Ravne, Stane Bodner, sekretar OK ZSMS Ravne, in Bojan Lesjak, član kadrovske statutarne komisije pri RK ZSMS.

Srečanje je potekalo v živahnih dialogih, ki so nakazovali več vzrokov, zaradi katerih se veliko mladih ne vključuje v delo ZSMS. Med drugim je bilo jasno izraženo, da je kratek stik med mladimi nastal pred IX. kongresom ZSMS, ki pomeni zgodovinsko in vsebinsko prelomnico v ZSM. Ta ugotovitev se nanaša na dejstvo, da neorganizirani mladinci ne poznajo nove, pestre in vsestranske dejavnosti mladih v okviru ZSM niti možnosti za razširjanje oblik te dejavnosti, ki v praksi ni zaživelavo ravno zaradi prenizkega števila članov in pomanjkanja usposobljenih kadrov.

Močno je bilo izpostavljeno tudi vprašanje vseh tistih mladincev, ki ne sodijo niti k neorganizirani niti k organizirani mladini, temveč so povsem pasivni in neopredeljeni do vseh dogajanj. Teh je pravzaprav še največ verjetno kakšnih 70%.

To spoznanje je bilo od neorganizirane mladine postavljen kot dejstvo, organizacije ZSMS nimajo zastavljene aktivnosti, tako da bi lahko pritegnile v svoj krog večje število mladih. Te resnice seveda ni moč zanikati, če-

prav je vezana na cel kup objektivnih in subjektivnih težav.

Vse te težave so splavale na površje tudi ob srečanju, saj OO ZSMS Prevalje I., ki ga je pripravila, vanj ni vložila dovolj naporov, zaradi česar je srečanje tudi vzbujalo vtis izredno slabe pripravljenosti.

Napačno je bil postavljen tudi cilj srečanja, ki se je omejil zgolj na plebiscitarno novačenje zavestnih mladincev, kar pa ne more biti namen takšnega srečanja, saj statut ZSM ne dopušča možnosti evidentiranja na tak način. Ta namig je tudi del neorganizirane mladine sprejel, kot da gre za prošnjo organiziranih mladinskih sil, da bi se vsi neorganizirani mladinci zavestno zapisali za člane ZSM.

Takšna gledanja so bila v razpravi zatrti, s tem da je neorganiziranemu delu mladine bila dopuščena možnost, da skozi kongresne dokumente ZSM spoznajo organizacijo ter se do nje v bodoče opredelijo ter tudi poskušajo izdelati konkretne predloge o možnosti njihovega vključevanja v delo ZSMS, o čemer bomo razpravljali tudi na predsedstvu OK ZSMS.

Drugih konkretnih stališč in sklepov srečanja ni prineslo, deloma zaradi maloštevilne udeležbe z obeh strani, deloma zaradi neresnosti nekaterih posameznikov.

O naslednjem srečanju, ki ga bo po vsej verjetnosti pripravil sekretar OK ZSMS skupno z OO ZSMS Prevalje I., bomo izdelali izčrpnije poročilo, ki bo zajelo vse globalne probleme dejavnosti organizirane in neorganizirane mladine.

Sekretar OK ZSMS
Stane Bodner

Bremena

da bi nas jemali vsaj malo resneje, navsezadnje se bodočnost gradi na mladini.

Z lepim vremenom si bil letos radoharen. Ne vem pa, če ti dno pri košu ni odletelo, ko si nosil sneg. Seveda ti tega koša ni treba popraviti. Dragi dedek Mraz, vidiš, da nisem malenkosten in prosim za velike reči, vendar ti povem, da to ni samo zame, ampak za nas delavce, ki delamo v neposredni proizvodnji.

Lep pozdrav, mladinec samoupravljalca

DRAGI DEDEK MRAZ

Mogoče se boš začudil, ker se ti bo zadelo, da že drugič bereš isto pismo. Res je, da sem ti že pisal, toda pred letom dni. Veliko se je spremenilo v teh 365 dneh na boljše in slabše. Se še spomniš, koliko prošelj sem imel tedaj zate? Če bi takrat vse uresničil, bi bil tudi tvoj koš zanje premajhen.

Misliš, da imam letos manj prošelj? Da jih ne bi bilo nič, to bi se začudil! O, pa jih imam, in to ne le za en koš, ampak za ducat košev. Pisal sem ti za razne stvari, za katere ti bom letos še enkrat, zato ker jih nisi prinesel lani. Prinesel si nam tudi mnogo reči, za katere ti sploh nisem pisal. Ker jih nismo hoteli vzeti, si nam jih pustil kar na delovnih mizah, jih raztrosil po časopisih, objavljaj po radiu in TV. Celo v nas same si jih vsadil, tako da jih ne moremo ozdraviti. Da, to bolezen si res pustil povsod in kakor si že ugotovil, se imenuje »višje CENE«. Da, da, te pa res kar nosiš in nosiš, pa ti jih nikoli ne zmanjka. Le koliko bi te morali prositi in pisati, da bi jih obdržal v svojem kraljestvu? Pa ne boš rekel, da ti kar same uhajajo v naš svet?

No, toliko ti povem, da letos nisi podražil le čistega zraka, ki ga vdihavamo. Kako si le mogel pozabiti na to? Kakšna 20% podražitev pri ceni čistega zraka in malo davka zraven se res ne bi poznala pri naših debelih denarnicah, v katere shranjujemo le odrezke iz časopisov o podražitvah.

UVOZA si nam letos tudi preveč prinesel, ali ga res ne zmanjka pri tebi? Seveda, zato pa nimaš prostora v svojem košu za naš IZVOZ. Sprašujem se, če je prav, da si nam dal tako bogato letino koruze, pšenice, čebule in jabolk? Manj nam bi prinesel, da ne bi bilo treba vsega skladiščiti in tako bi bilo vse bolj poceni. Kaj ni to enostavna rešitev? Za koliko boš pa ti podražil svoje usluge? Se boš tudi vozil z dražjim bencinom naokoli?

Še nekaj bi te prosil, da nam ne bi preveč nosil teh samoupravnih sporazumov, saj jih je čisto preveč. Vendar enega si pa le pozabil prinesiti, in sicer nam manjka samoupravni sporazum o samoupravnem sporazumu, da bi se samoupravno sporazumevali o samoupravnem sporazumu.

Predlagam ti, da bi imel v svojem košu vsak mesec inventuro. Nepotrebne stvari bi izločil in zaklenil v blagajno, nam pa nosil tisto, kar potrebujemo. Dragi dedek Mraz, da ti ne bi samo očital kaj si nam prinesel slabega, te moram malo tudi pohvaliti. Vidimo lahko, da prošnja za novo cesto proti Črni ni bila zastonj, le še nekaj takšnih prošelj pa bo v celoti renovirana, ta naša ljuba cesta. Tudi stanovanj si nam prinesel cel kup, posebno mladim, a kaj, ko jih je še vedno premalo. Dragi dedek Mraz, bi mi lahko razložil, kako je mogoče, da je naša občina po razvitosti na 9. mestu v republiki, po stanovanjski problematiki pa čisto na repu?

Kaj pa naša pilarna, je ne boš odnesel in prinesel kaj boljšega? Da, težka je preusmeritev pilarne, pa ne samo po kilogramih, ampak...

Dragi dedek Mraz, prosim te, da prideš letos osebnostno k nam v tovarno in nam popraviš sanitarije in urediš odtok vode s streh na naši upravi. Denarja je namreč zmanjkalo, tako da moramo na predlog poslovnih organov razne nujne potrebe opravljati doma. Točne ure, kdaj nameravaš priti, ti ni treba sporočiti, ker v tovarni še sedaj nimamo ure, čeprav jo že več let kupujemo. Ves denar smo porabili za nove pisarne in za najrazličnejše sestanke, kjer gre na tisoče delovnih ur v izgubo. Če si že sami ne znamo urediti plačevanja po normah in uskladiti delovnih mest, bi to lahko storil ti, ko prideš na obisk. Nekaj bi tudi lahko prinesel mladini, ki se zelo težko prebija v ospredje dogajanj v naši tovarni;

Zastave in šport

Dogajalo se je na pomembni meddržavni nogometni tekmi v enem od naših mest. Gostje so naše izbrance krepko premagali. Tekmo sem si ogledal.

Že pred pričetkom tekme je napravil name poseben vtis skupina otrok, ki so držali v rokah navijaške pripomočke v obliki ropotulj. Večina pa je nosila samo male papirnate državne zastavice, ki so bile ob robu pripete na paličice, prav tako ko jih običajno nosijo otroci v sprevodih ob prazničnih svečanostih.

Naše moštvo je na začetku tekme napadalo, otroci so ga močno vzpodbujali in zastavice so veselo migale v zraku. Bolj ko se je tekma bližala koncu, manj je bilo bodrilnih klicev in na mladih obrazih je bilo videti razočaranje. Da bi pokazali svoje nezadovoljstvo, so pričeli trgati zastavice na koščke, katere je potem veter posejal naokrog. Prazne paličice pa so zalučali proti igrišču.

Ob tej priliki sem se spomnil na svečane trenutke športnega zmagošlavja, ko ob zvokih himne dvigajo našo zastavo. Kako lep trenutek! In kaj vidim sedaj? Rad bi otrokom povedal o vrednotenju zastave, naj bo platnena ali papirnata. Zastava je simbol pripadnosti. Ljudje so v vojnah tudi umirali, ko so reševali svojo zastavo. Povedal bi jim, da življenje sestoji iz zmag in porazov. Vendar tega nisem storil, ker sem dvomil, da bi me v tistem trenutku hoteli poslušati.

Veselo pričakovanje se mi je spremenilo v razočaranje zaradi slabe igre in poraza naših izbrancev ter neprimernega vedenja mladih navijačev.

Mojmir Jesenek

13000 ur neprekinjenega obratovanja procesnega računalnika v jeklarni

Julija 1977 se je v obeh jeklarnah pričela uporaba procesnega računalnika pri izdelavi jekla na štirih elektro obločnih pečeh in teče neprekinjeno še danes. V tem času je bilo izdelanih prek 8500 šarž različnih vrst jekla.

Doseženi so veliki prihranki pri porabi ferolegur, saj je bil računalnik plačan na račun prihrankov že med uvajalno dobo. Tudi do 50% večja enakomernost končne kemijske sestave in trend znižanja odstotka zgrešenih šarž pri legiranju so za kakovost jekla velikega pomena. Morda je važnejše od tega to, da smo bogatejši v znanju. Danes imamo izkušeno lastno ekipo strokovnjakov, ki je kupljeni paket programov izboljšala in prilagodila našim razmeram ter pri tem izdelala za področje jeklarne 25 novih programov, ki jih bo mogoče uporabiti tudi v drugih OZD.

Doseženi uspehi so vzpodbuda in nam dajejo korajžo pri nadaljnjem razvoju uvajanja procesnih računalnikov v obrate železarne Ravne.

V jeklarno je bilo uvedenih kar deset aplikacij uporabe procesnega računalnika. V primerni obliki je računalnik prisoten v vseh fazah izdelave jekla: od naročanja legiranih odpadkov, vodenja knjige naročil, izračuna sestave vložka, avtomatičnega taljenja, vodenja električne konic, optimalne izbire jekla za izdelavo, do optimalnega izračuna dodatka ferolegur. V tem sestavku se bomo omejili le na opis doseženega učinka optimalnega izračuna dodatka ferolegur s kratko obrazložitvijo postopka uvajanja te aplikacije.

Uvajanje procesnega računalnika pri legiranju

Za uvajanje izračuna dodatka ferolegur s pomočjo matematičnega modela in procesnega računalnika so značilne izredno zahtevne in obširne priprave. Priprava in usmeritev matematičnih modelov izračuna dodatka ferolegur je povezana z obširnimi matematičnimi analizami. Takšna analiza je za podatke iz

prek 3000 šaržnih kartonov izvedljiva praktično le s pomočjo večjega računalnika. Dela bi bilo še več, če v železarni ne bi izkoristili banke podatkov TKR na IBM računalniku, v kateri so shranjeni podatki o kemijski sestavi, mehanskih, metalografskih in drugih lastnostih izdelkov železarne Ravne za obdobje več kot štirih let. V železarni se že več kot šest let pogosto uporablja računalnik pri matematično statističnih analizah, zato to delo ni bilo novo, vsekakor pa je bil nenavaden obseg analiz. Za prek 150 najbolj pogosto delanih jekel smo izdelali model izračuna dodatka ferolegur, pri čemer je potrebno usmeriti izračun vsakega legirnega elementa posebej. Med temi jekli je dobra tretjina takšnih, pri katerih nastopa dvakraten izračun dodatka ferolegur: predlegiranje in legiranje.

Skupaj s predlegiranjem je bilo potrebno pripraviti, usmeriti in skrbno kontrolirati prek 800 modelov izračunov dodatka ferolegur. Pri tem predstavlja en model izračun dodatka več različnih ferolegur za en legirni element in pri eni vrsti jekla.

Tudi vseh 130 regresijskih enačb izplenov je bilo potrebno preveriti s testiranjem »za mizo«. Nekatere enačbe so se pokazale kot neuporabne in iskati je bilo treba nove. Še posebej intenzivna je bila kontrola modelov izračuna takoj po inštalaciji računalnika na Ravnah. V tem času je bil za vse delovodje in talilce organiziran tečaj uporabe računalnika pri legiranju. Da bi v modele izračunov dodatka ferolegur vgradili najboljšo prakso legiranja, so bili v pripravljajalna dela intenzivno vključeni izkušeni jeklarji.

Samo šest tednov po inštalaciji računalnika na Ravnah, to je 12. 6. 1977, se je pričela na vseh štirih elektroobločnih pečeh neprekinjena uporaba računalnika pri legiranju. Računalnik dela 24 ur na dan, je delno izklopljen samo pri preventivnem vzdrževanju. Delovodje in talilci se poslužujejo računalnika neposredno sami, brez posredova-

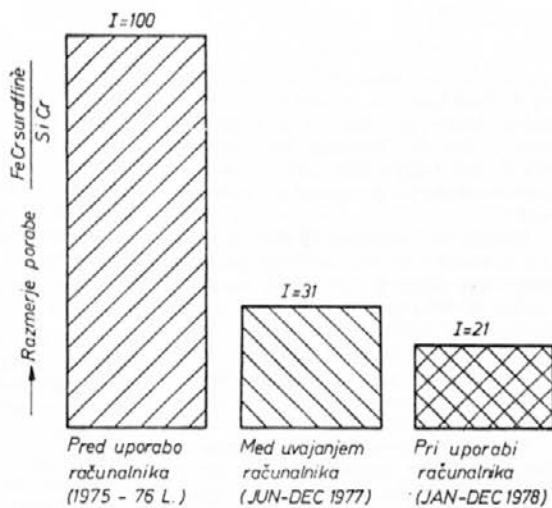
nja računalniškega operaterja, ki dela tako samo na eno izmeno.

Naslednje tri mesece ni bila uvedena nobena druga aplikacija uporabe računalnika v jeklarni, kajti vsa pozornost je veljala neprekinjeni kontroli uporabe računalnika pri legiranju. Tudi javljanje prob in rezultatov analiz iz kemijskega laboratorija se je na računalnik uvedlo kasneje. To je takrat, ko je bila uporaba računalnika za legiranje osvojen in je postala sestavni del procesa izdelave jekla.

Spremembe strukture porabe ferolegur

V jeklarni so stroški ferolegur v primerjavi z ostalimi stroški izredno visoki. Zato imajo spremembe strukture v porabi ferolegur močan vpliv na skupne stroške izdelave jekla. V jeklarni predstavljajo stroški ferolegur poprečno kar eno četrtnino vseh stroškov izdelave surovega jekla. Zato ima znižanje porabe in sprememba strukture porabe ferolegur izredno močan ekonomski učinek. Razmeroma drag krom v FeCr suraffinè in mangan v FeMn suraffinè želimo kolikor je le mogoče zamenjati z večjo porabo cenejšega kroma v FeCr carburè in SiCr ter mangana v SiMn in FeMn carburè.

Neposreden učinek uporabe procesnega računalnika na spre-

Slika 2: Znižanje porabe FeCr suraffinè v primerjavi s porabo SiCr pri uvedbi procesnega računalnika

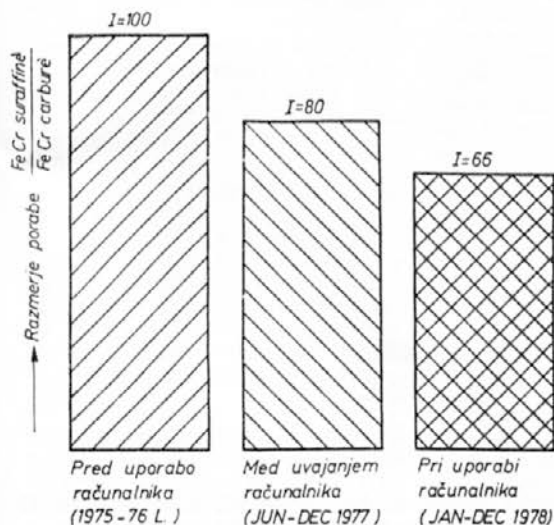
Eno od mogočih meril uspešnosti uporabe računalnika pri legiranju je pogostnost uporabe kompletnega računalniškega izračuna za dodatke ferolegur. V nekaterih ameriških jeklarnah se pogostnost uporabe kompletnega izračuna giblje pri ogljikovih in nizko legiranih jeklih med 60 in 70%. V železarni Ravne je poprečna uporaba kompletnega izračuna za vse vrste jekla in štiri peči enaka 75%, samo za ogljikova in nizko legirana jekla je 86%.

Boljše rezultate pripisujemo izboljšavam programov in skrbnim pripravam modelov izračuna. Eno in drugo je plod dela domačih strokovnjakov.

membo strukture porabe dragih in cenenih ferolegur nam kažejo slike od 1 do 3.

SiCr se je pred uvedbo računalnika uporabljal zelo redko in v glavnem le takrat, kadar je bil predpisan s tehnološkim predpisom. Opažen je skoraj 6-kratni porast poprečne porabe SiCr na tono jekla. Ze med uvajanjem se je poraba dvignila za 4-krat. Tako močna sprememba porabe SiCr je za vsakdanjo prakso zelo nenavadna in povezana z zaskrbljenostjo, ali bo res vse v redu. Pokazalo se je, da je bila zaskrbljenost odveč.

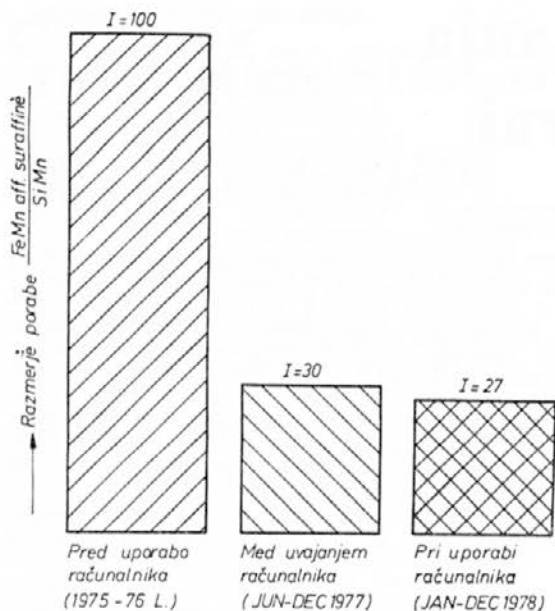
Na porabo ferolegur vpliva proizvodni program, zato je za objektivnejšo sliko primerno

Slika 1: Znižanje porabe FeCr carburè v primerjavi s porabo SiCr pri uvedbi procesnega računalnika

»Gajbe«

Slika 3: Znižanje porabe FeMn aff. + suraffinè v primerjavi s porabo cenene ferolegure pri uvedbi procesnega računalnika

vzeti daljše obdobje in analizirati, kakšna je sprememba porabe drage ferolegure v primerjavi s porabo cenene ferolegure. Na to razmerje imajo spremembe proizvodnega programa manjši vpliv.

Razmerje porabe FeCr suraffinè na FeCr carburè je prikazano na sliki 1. Že med uvajanjem je bilo prvič porabljeno na mesec več FeCr carburè kot FeCr suraffinè. Razmerje se je v korist znižanja porabe drage ferolegure in povečanja porabe cene ferolegure znižalo za 34 %.

Kot kaže slika 2, se je razmerje porabe FeCr suraffinè na SiCr znižalo za 5-krat! To lahko pripišemo predvsem izrednemu povečanju porabe SiCr.

Podoben učinek vidimo na sliki 3 pri spremembi razmerja FeMn aff. + suraffinè na SiMn. Že med uvajanjem je opazen takojšen učinek uporabe računalnika, saj se je razmerje med omenjenima ferolegurama spremenilo za $\frac{2}{3}$ v korist znižanja porabe drage ferolegure v primerjavi s porabo cenejšega SiMn.

Povečanje enakomernosti kemijske sestave in znižanje odstotka kemijsko zgrešenih šarž

Uporaba računalnika pri legiranju učinkuje na porazdelitve

vsebnosti posameznih kemijskih elementov na več načinov:

a) S spremembo lege porazdelitve v ugodnejše področje:

— se zniža odstotek kemijsko zgrešenih šarž,

— zniža se poprečna vsebnost elementa in

— regulirajo se lahko nekatere lastnosti jekla.

b) S samo zožitvijo porazdelitve se zniža odstotek kemijsko zgrešenih šarž. Kakovost jekla je enakomernjša.

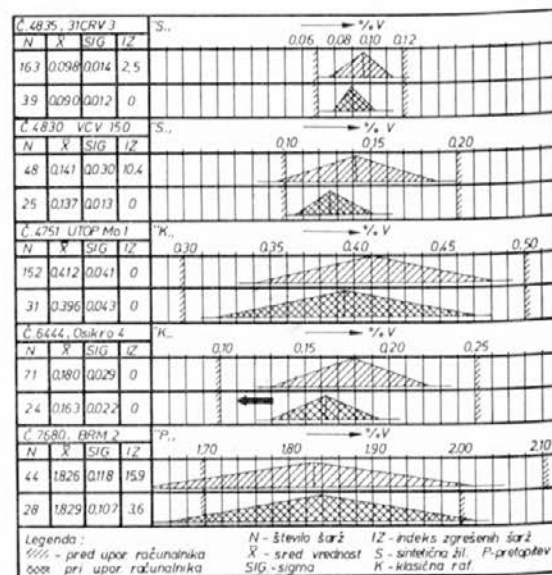
c) Zožitev in premaknitev porazdelitve v ugodnejše področje je najučinkovitejša, vendar ne vselej izvedljiva.

Zožitev porazdelitve se mora prvo zanesljivo dokazati, in če je dovolj veliko, sledi sprememba lege porazdelitve. Kadar širina porazdelitve ne dovoljuje spremenjati lege porazdelitve znotraj predpisane kemijske sestave, se zadovoljimo s tem, da ciljamo pri izračunu dodatka ferolegur v sredino analiznega predpisa in tako znižamo odstotek zgrešenih šarž na stvarni minimum.

Ugotavljanje dejanske porazdelitve posameznega elementa za vsako vrsto jekla posebej je povezano z obdelavo velikega števila podatkov. Obdelava podatkov mora biti dinamična. Ko

je na razpolago dovolj veliko število podatkov, sledi analiza porazdelitve in analiza možnosti premaknitve porazdelitve v ugodnejše področje. V železarni Ravne opravlja večino tega dela IBM 370 računalnik. S pomočjo

posebnega programa, ki so ga izdelali sodelavci železarne Ravne, obdela vse končne kemijske analize in izpiše predloge za spremembo ciljne kemijske sestave. Primer takšnega izpisa kaže slika 4.

Slika 5: Izboljšana porazdelitev vsebnosti vanadija pri različnih jeklih

Računalnik išče možnost spremembe ciljne kemijske sestave bližje spodnji predpisani meji, kar pa kljub predlogu ni vedno izvedljivo, saj lahko pri nekaterih jeklih s pretiranim znižanjem vsebnosti vseh legirnih elementov ogrozimo druge lastnosti jekla.

Oglejmo si učinek uporabe računalnika pri razmeroma dragem vanadiju za različne skupine jekel in tehnologije izdelave.

Za primerjavo sta vzeti dve obdobji:

— obdobje pred uporabo računalnika (leta 1975 in 1976) in
— pri 6-mesečni uporabi računalnika (od januarja do junija 1978).

Za nekatere elemente in jekla je bilo premalo časa in izdelanih premalo šarž, da bi lahko bila pri zoženih porazdelitvah tudi že izvršena premaknitev porazdelitve v ugodnejše področje.

Na sliki 5 je s puščico označeno, da je bil dobljen predlog spremembe ciljne kemijske sestave. Na sliki 5 vidimo tudi izredno učinkovito zoženje poraz-

delitve, znižanje odstotka zgrešenih šarž in znižanje poprečne vsebnosti vanadija. Poprečna vsebnost vanadija se ni znižala pri C. 7680, kajti pri tem jeklu, kakor tudi pri C. 4830 je bilo treba prvo doseči znižanje odstotka zgrešenih šarž. To je bilo doseženo v obeh primerih. Lege porazdelitve pri jeklu C. 7680 ne smemo spreminjati, kajti premaknitev srednje vsebnosti iz sredine analiznega predpisa bi povzročila nepotrebno povečanje odstotka zgrešenih šarž.

Postopoma, v odvisnosti od števila izdelanih šarž, lahko za posamezno vrsto jekla dosežemo znižanje odstotka kemijsko zgrešenih šarž. Pri jeklih, ki se delajo pogosteje, je to doseženo običajno prej kot pri jeklih, ki se delajo občasno. Poleg tega je uspeh odvisen od vrste tehnologije izdelave jekla in jakosti legiranja (poprečne vsebnosti legirnih elementov). Primer občutnega znižanja odstotka zgrešenih šarž nam kaže slika 6. Se posebej drastično je znižanje zgrešenih šarž pri manganu, pri siliciju,

ŽELEZARNA RAVNE KEM 110 A DATUM: 1. 8. 1978

PREDLOG SPREMEMBE CILJANE KEMIJSKE SESTAVE

JEKLO: Č. 4172 PROKR. 3 KODA — 8005

1. ANALIZNI PREDPIS: 12,000—14,000 % CR

2. STATISTIČNI PODATKI:

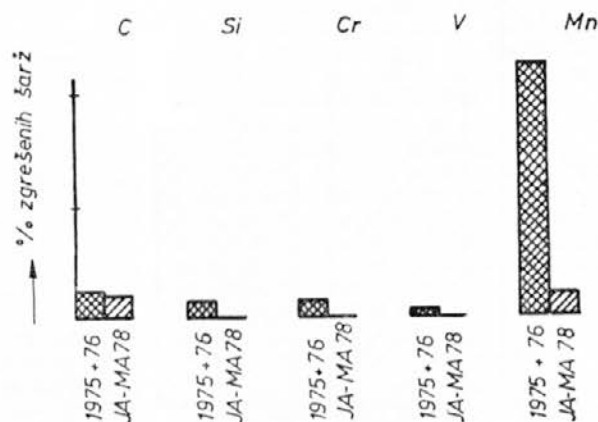
ŠTEVILO ŠARŽ	N = 30
SREDNJA VREDNOST	X = 13,0265
STANDARDNA DEVIACIJA	S = 0,2455
SPODNJA MEJA (X - 1,96*S)	= 12,5453 (X - 3*S) = 12,2900
ZGORNJA MEJA (X + 1,96*S)	= 13,5076 (X + 3*S) = 13,7630

3. NA OSNOVI STAT. ANALIZE PREDLAGAMO SPREMEMBO CILJANE VREDNOSTI:

Ciljano vrednost zmanjšati pri 95 % sigurnosti za: 0,545
pri 99,9 % sigurnosti za: 0,290

SLIKA 4: Na IBM računalniku dobimo predlog za spremembo ciljne sestave pri izračunu ferolegur na procesnem računalniku.

▨ pred uporabo računalnika
▧ pri uporabi računalnika

Slika 6: Znižanje odstotka zgrešenih šarž jekla. Č. 4150 — OCR 12 pri uporabi procesnega računalnika

kromu in vanadiju je padel na nič.

Primerjalni podatki so vzeti za prvih pet mesecev 1978 in povprečje dveh let pred uporabo računalnika.

Ločiti moramo zgrešene šarže zaradi legirnih elementov od vseh ostalih. Na ostale elemente uporabe ali neuporabe računalnik nima vpliva. Opažen je počasen, vendar vztrajen trend padanja odstotka zgrešenih šarž pri legirnih elementih. Tako je v novembru bil ta odstotek kar za tretjino nižji kot v primerjalnem obdobju pred uporabo računalnika. In še od tega je polovica zgrešenih legirnih elementov bila povzročena že v sestavi vložka, kjer morajo kljub pogostim urgencam za nabavo elektronske tehtnice tehtati posamezne komponente na oko. Z nadaljnjim urejanjem skladišča legirnih odpadkov in s skupnim trudom pri sortiranju legirnih odpadkov lahko pričakujemo pomembne učinke pri nadaljnjem zniževanju odstotka zgrešenih šarž.

Zaključek

V razmeroma kratkem času se je v jeklarni železarne Ravne pokazala učinkovitost uporabe procesnega računalnika. Ze v prvih mesecih uporabe računalnika je doseženo znatno znižanje materialnih stroškov, povečana je enakomernost končne kemijske sestave in znižan je odstotek zgrešenih legirnih elementov.

Poraba dragih ferolegur kroma in mangana se je znižala v primerjavi s porabo cenenih ferolegur za 1,5- do 6-krat! Racionalizacija porabe ferolegur pride še posebej do izraza ob zadnjih velikih podražitvah. Pri uporabi računalnika so porazdelitve končne kemijske sestave pogosto tudi za polovico ožje.

Učinek lahko pripišemo naslednjim funkcijam:

— računalnik je neposredno vključen v proces izdelave jekla (24 ur na dan),

— v vsakdanji in pogostni uporabi so matematične metode optimiranja (linearno programiranje),

— uporabljeni so matematični modeli izračuna izplena ferolegur in

— uporaba računalnika je poenotila postopek in ciljne vsebnosti legirnih elementov pri izračunu dodatka ferolegur.

Rezultati kažejo, da je investicija v procesni računalnik izredno ekonomična in dosega ali celo presega pričakovanja.

Podobni uspehi kot na področju legiranja so doseženi pri ostalih aplikacijah, ki bodo opisane kdaj drugič.

Izkušnje, ki smo si jih nabrali, so nas vzpodbudile, da smo v železarni odprli nekaj novih projektov, tako da bodo tudi v drugih obratih lahko izkoristili sadove sodobne tehnike s področja računalništva.

Jože Šegel, dipl. inž.

Kako razlagamo nekatera določila stanovanjskih aktov

Letos spomladi smo sprejeli samoupravni sporazum in pravilnik o stanovanjskih razmerjih. V veljavi je šele malo časa, od vsega začetka pa že ugotavljamo določene nejasnosti in nesprejemljive rešitve, ki jih v času oblikovanja nekaterih določb nismo mogli predvideti. Tako so se od vsega začetka pojavljale zahteve o spremembi teh aktov. Zato je odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve v začetku oktobra sprejel zahtevo, da podkomisija za stanovanjska razmerja pripravi osnutek razlage nekaterih spornih in nejasnih določil sporazuma oziroma pravilnika, obenem pa takoj pristopi k snovanju sprememb in dopolnitev teh aktov. Ta komisija je pri svojem delu ugotovila, da je potrebno izvirno tolmačenje zlasti 3. in 6. člena pravilnika o stanovanjskih razmerjih ter postopka za dodelitev stanovanja.

Osnutek tolmačenja, ki ga je komisija izdelala, je najprej obravnaval odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve ter ga z manjšimi pripombami posredoval delavskemu svetu Železarne Ravne, ki ga je konec novembra sprejel kot avtentično tolmačenje, ki ga v nadaljevanju podajamo:

OSNOVE IN MERILA ZA DODELJEVANJE IN ZAMENJAVO STANOVANJ IZ 3. ČLENA PRAVILNIKA O STANOVANJSKIH RAZMERJIH

1. Socialno stanje delavca in njegovih družinskih članov:

a) število družinskih članov:

- 1 član — 1 točka
- 2 člana — 2 točki
- 3 člani — 4 točke
- 4 člani — 8 točk

za vsakega nadaljnega družinskega člana — 4 točke

b) skupni dohodek na družinskega člana v odnosu na povprečni OD zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu:

- do 30 % — 15 točk
- od 31 do 40 % — 10 točk
- od 41 do 50 % — 5 točk

Delavec izkazuje skupni dohodek s potrdili delovne organizacije in organizacij ter pristojne davčne uprave. Tu se točkovanje izvede na podlagi ustreznih potrdil, tako da ne more priti do napačnega tolmačenja.

2. Stanovanjske razmere delavcev (trajati morajo najmanj eno leto):

a) stanovanjske razmere pričakovalec:

- vlažno stanovanje — 10 točk
- kletno stanovanje — 5 točk
- podstrešno stanovanje — 5 točk

V teh primerih ocenjujemo dejansko stanje tistega prostora, v katerem pričakovalec resnično živi, čeprav uporablja tudi druge prostore v stanovanjski enoti oziroma zgradbi.

Novo naselje

Vlažno stanovanje: 10 točk iz naslova vlažno stanovanje pridobi pričakovalec, ki živi v prostoru, kjer je vlažnost očitna (70-odstotna) in znak dejansko slabe gradnje stanovanjske enote.

Kletno stanovanje: s pojmom kletno stanovanje se razumejo prostori, grajeni pod nivojem zemljišča, katerih stene so v neposrednem stiku z zemljo (vsaj 25 % neposrednega stika z zemljo).

Podstrešno stanovanje: s pojmom podstrešno stanovanje se razumejo stanovanjski prostori, grajeni na podstrešjih, ki po funkcionalnosti ne ustrezajo poprečnemu stanovanju z ustreznim standardom (vhod v podstrešno stanovanje je iz podstrešja).

— stanovanje z vodovodom izven stanovanjske enote — 5 točk

— stanovanje z vodovodom izven stanovanjske zgradbe — 7 točk

— WC izven stanovanjske enote — 5 točk

— WC izven stanovanjske zgradbe — 8 točk

— manjkajoča pritliklina kopalnice — 5 točk

V teh primerih ocenjujemo stanje cele stanovanjske enote oziroma stanovanjske zgradbe, čeprav pričakovalec stanovanja dejansko uporablja samo en prostor v stanovanjski enoti oziroma v stanovanjski zgradbi.

c) sostanovalec (samska oseba) — 9 točk

d) podnajemniško stanovanje (pri sorodnikih ali tretjih osebah) — 25 točk

Pričakovalci stanovanja, ki z družino ali samski živijo pri svojih starših ali tretjih osebah kot podnajemniki oziroma najemniki, dobijo 25 točk, če pa je samska oseba (npr. v samskem domu) še sostanovalec, dobi še dodatnih 9 točk.

e) prostori za začasno prebivanje, kjer se zahteva predhodno soglasje delovne organizacije — 25 točk.

Da bi se izognili nekaterim vveljavljenim v prostore, ki so sicer popolnoma neprimerni za življenje, so pa odlična priložnost za hitro pridobitev stanovanja in s tem izsiljevanje svojega položaja, mora dati Železarna Ravne po svoji presoji soglasje pred vsako vselitvijo v take ali podobne prostore.

f) garsonjere in stanovanja, ki so po funkcionalnosti primerljiva z garsonjerami — 12 točk.

Vse garsonjere, ne glede na to, ali so last Železarne Ravne ali ne, dobijo 12 točk.

g) stanovanje za zamenjavo — 10 točk.

Vsi pričakovalci, ki imajo stanovanje od solidarnostnega sklada občine Ravne, pridobijo 10 točk kot vsi delavci, ki imajo stanovanja, ki so last Železarne Ravne in so pričakovalci zamenjave stanovanja. Vsi pričakovalci zamenjave stanovanja, ki živijo v solidarnostnih stanovanjih, morajo v njih stanovati najmanj dve leti in največ 10 let.

3. Delovna doba:

a) pri stanodajalcu:

— za vsako polno leto delovne dobe do 5 let po 0,5 točke

— za vsako polno leto delovne dobe od 5 do 10 let po 1,0 točko

— za vsako polno leto delovne dobe od 10 do 15 let po 2,0 točki

— za vsako polno leto delovne dobe nad 15 let po 3,0 točke

Rezultat točkovanja je seštevek zmnožkov v posameznih obdobjih.

b) delovna doba zakonca pri stanodajalcu:

— za vsako polno leto delovne dobe do 5 let po 0,5 točke

— za vsako polno leto delovne dobe od 5 do 10 let po 1,0 točko

— za vsako polno leto delovne dobe od 10 do 15 let po 2,0 točki

— za vsako polno leto delovne dobe nad 15 let po 3,0 točke

c) skupna delovna doba:

— za vsako priznано leto delovne dobe po 0,5 točke.

4. Zdravstveno stanje delavca in njegovih družinskih članov:

— poklicna bolezen — 5 točk

— delovni invalidi, priznana invalidnost II. ali III. kategorije — 4 točke

— kronična ali težja bolezen družinskega člana — 3 točke

V zvezi s to točko, ki je bila še zlasti sporna, pravilnik pravi, da dobijo točke samo ožji družinski člani pričakovalca stanovanja, vendar pa so primeri, ko pričakovalec stanovanja z družino živi v skupnem gospodinjstvu z osebami, ki sicer niso ožji družinski člani, je pa katera od njih takšen bolnik, da je bivanje z njim resnično otežkočeno. Tako bi lahko pridobil tak pričakovalec stanovanja tudi točke drugih oseb, s katerimi živi in so hudi bolniki, vendar se mora za vsak tak specifičen primer posebej izreči odbor za druž-

beni standard in stanovanjske zadeve. Sicer pa je tolmačenje te točke pravilnika, predvsem okvalifikacija kronične ali težje bolezni, ki je v neposredni zvezi s povečanjem stanovanjskega standarda, napisano samo pri tolmačenju 6. člena pravilnika.

5. Udeležba v NOB in internacija:

- od leta 1941 — 10 točk
- od leta 1942 — 8 točk
- od leta 1943 — 6 točk
- od leta 1944 — 4 točke
- od leta 1945 — 2 točki

6. Oddaljenost bivališča do delovnega mesta:

a) oddaljenost bivališča od avtobusnega oziroma železniškega postajališča do sedeža TOZD ali delovne skupnosti:

- od 10 do 15 km — 1 točka
- od 15 do 20 km — 2 točki
- od 20 do 30 km — 3 točke
- nad 30 km — 4 točke

b) peš pot od bivališča do avtobusnega oziroma železniškega postajališča, od koder ima stanodajalec organizirane prevoze na delo:

- od 0 do 3 km — 0 točk
- od 3 do 4 km — 2 točki
- vsak nadaljnji kilometer — 0,5 točke

Točke za peš pot dobijo samo tisti, ki nimajo priznanega nadomestila za povrnitev prevoznih stroškov. Točke iz naslova oddaljenosti bivališča do delovnega mesta se upoštevajo samo pri dodelitvi in zamenjavi stanovanj, za dodelitev posojil pa se upoštevajo samo določila 9. člena pravilnika.

7. Posebni pogoji dela:

a) za 6. ali 7. skupino posebnih pogojev dela (več kot 80 %) — 3 točke

b) za triizmensko delo (stalno) — 3 točke

c) za štiriizmensko delo (stalno) — 4 točke

8. Doba čakanja na stanovanje:

- od 1 do 2 let — 1 točka
- do 3 let — 3 točke
- do 4 let — 5 točk
- do 5 let in več — 7 točk

Čakalna doba se prične šteti z dnem vložitve vloge za stanovanje. V primeru, da se spremeni stanovske okoliščine pričakovalec stanovanja, se prične čakalna doba šteti na novo.

V primeru zamenjave stanovanja se prične čakalna doba šteti od dneva, ko je pričakovalec vložil vlogo za zamenjavo stanovanja (upoštevajo se vsi razpoložljivi podatki od 1. 1. 1974).

OSNOVE IN MERILA ZA DODELJEVANJE IN ZAMENJAVO STANOVANJ IZ 6. ČLENA PRAVILNIKA O STANOVANJSKIH RAZMERJIH

Pričakovalec lahko dobi glede na število družinskih članov največ naslednje stanovanje:

- ena oseba — garsonjero,
- dve osebi — enosobno stanovanje,
- tri osebe — enoinpolsobno stanovanje ali dvosobno stanovanje.

Za enoinpolsobno stanovanje štejemo enosobno stanovanje, ki ima še kabinet, manjši od 9 m². Enoinpolsobno stanovanje pripada tričlanski družini z otrokom nad 7 let starosti.

Dvosobno stanovanje pripada tričlanski družini z otrokom nad 7 let starosti ali štiričlanski družini z otrokoma do 7 let starosti.

Površinski normativ standardnega stanovanja po odloku o določitvi stanovanjskega standarda iz leta 1973:

Označna stanov. enote	garsonjere	eno-sobno	1,5-sobno	dvo-sobno	2,5-sobno	tri-sobno	3,5-sobno	štiri-sobno	4,5-sobno
Število ležišč	1-2	2	2-3	3	4	5	6	6	7
Minimalna površina stanovanjske enote	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²
Maksimalne površine standardnih stanovanj	26	35,5	46,5	51,5	60,5	68	76	81	91,5
	29	40	50	56	68	75	83	90	100

V tabeli je razvidna minimalna in maksimalna kvadratura stanovanj, vzeta iz odloka o določitvi stanovanjskega standarda. Tabela pomeni prikaz gradnje stanovanj, ki se naj bi v bodoče izvajala. Ker vemo, da naša občina ni med najbolj bogatimi v Sloveniji, se navedene kvadrature v celoti ne bomo mogli držati. Predvsem se ne bomo mogli držati maksimuma navedenih kvadratur, lahko pa se držimo minimuma, kot je naveden v tabeli. Pri točkovanju smo torej upoštevali samo minimum navedenih kvadratur. Številna ležišča, ki jih navaja tabela, nismo upoštevali, ker je tu dejansko stanje lahko precej različno in večkrat odvisno od bolj ali manj funkcionalne razporeditve prostorov.

Precejšnje razlike obstajajo predvsem pri kvadraturi garsonjer, ker je razpon med minimumom in maksimumom precejšen. Tabela predvideva minimum garsonjere 26 m², vendar bomo morali tu upoštevati minimum tistih garsonjer, s katerimi mi razpolagamo, zato prilagamo v pogled število in kvadrature tistih garsonjer, s katerimi razpolagamo.

Ker je bilo precej dilem glede okvalifikacije težjih bolezni oziroma invalidnosti v zvezi s 4. t. 3. člena, je delovna skupnost za kadre in splošne zadeve podala tolmačenje, kaj sploh je težja bolezen oziroma kdaj je neka bolezen takšnega pomena, da je v neposredni zvezi s pridobitvijo večjega stanovanja:

»Pri pregledu zdravniških potrdil, ki so jih delavci dostavljali referentu za stanovanjske zadeve, smo ugotovili, da so mnenja zdravnikov glede vpliva stanovanjskih pogojev na zdravstveno stanje delavcev zelo različna. Zdravniško potrdilo je dobil vsak, ki se zdravi v tej ali oni ambulanti, glede na pogostnost obiskov pri zdravniku, zato so tudi potrdila od pogostnih prehladov do težjih in resnejših obolenj. V vsakem primeru pa zdravniki vsekakor priporočajo dodelitev stanovanja.

Kategorija kronične ali težje bolezni ima v pravilniku o stanovanjskih razmerjih prav poseben pomen in se lahko upošteva le v primerih, kjer stanovanjski pogoji neposredno vplivajo na zdravstveno stanje delavca ali njegovih družinskih članov, npr. pljučna obolenja, duševna bolezen otroka, invalidnost — telesna, epilepsija, bolezen kolkov pri daljši hoji do

— štiri osebe — dvo, dvoipol ali trisobno stanovanje.

Dvosobno stanovanje pripada štiričlanski družini z otrokoma, starima do 7 let.

Dvoipolsobno ali trisobno stanovanje pripada štiričlanski družini ali več z otroki, kjer sta dva stara nad 7 let.

dodelitvi stanovanjskega minimuma po določenih normativnih standarda. Npr. tričlanska družina, kjer pri enem izmed članov nastopa težja kronična bolezen (TBC, epilepsija...) naj bi dobila ne enoinpolsobno, temveč dvosobno stanovanje.«

POSTOPEK DODELITVE STANOVANJA

1. Po izvedenem razpisu in ko zbere prijave, pripravi strokovna služba osnutek prioritete liste, ki jo objavi na vseh oglasnih deskah tozdov in delovnih skupnosti s pripisom, da se lahko delavci pritožijo na svojo komisijo za kadre in splošne zadeve v 15 dneh, če menijo, da prioriteta lista ni sestavljena skladno z osnovami in merili pravilnika. Vse pritožbe se zbirajo na komunalnem oddelku. Komisija sklepa in odloča o ugovorih na prioriteto listo, strokovna služba pa na podlagi sklepa komisije najpozneje v osmih dneh dostavi odgovor.

2. Komisije za kadre in splošne zadeve predložijo svoje stališče odboru za družbeni standard, ki dokončno odloči o morebitnih ugovorih.

Odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve verificira prioriteto listo, ki s tem postane dokončna in objavi imena pričakovancev, ki bodo pridobili oziroma zamenjali stanovanje.

-deja

Kompliment

Janez je povabil lepo mlado dekle na večerjo. Molčal je in razmišljal, kaj bi ji povedal lepega. Ona je opazila, da Janez sploh ne je, zato je vprašala:

»Zakaj pa ne jeste? Nimate apetita?«

Takrat se je Janezu posvetilo in ustrelil je kot iz puške:

»Če človek vidi vas, ga mora miniti apetit!«

MNENJA DELAVCEV:

Želje v novem letu

Le nekaj ur še loči staro leto od novega. V človeški naravi je, da si ob takih priložnostih zaželimo marsikaj, kar naj bi se uresničilo v novem letu. Danes, ko imamo kot samoupravljalci prihodnost skorajda v svojih rokah, so naše želje lahko stvarnost ali čisto blizu nje. Nekatere naše delavce smo zato vprašali, katere želje se jim letos niso uresničile, predvsem pa, kaj si ob novem letu najbolj želijo. Takole so povedali:

Ludvik Oder, tehnolog za študij dela in časa, TOZD priprava proizvodnje:

»Moje želje so bile vselej v okviru možnosti, zato so se mi doslej tudi v večini izpolnile. V prihodnjem letu želim zdravja svoji družini ter vsem, ki jih poznam in jih imam rad. Najbolj si želim, da bi dobil večje stanovanje, kjer bi se lahko

sinova v miru učila ter da bi starejši sin čimprej prišel do svojega cilja. Ker sem član pevskega zbora Fužinar, imam nekaj želj tudi tu. Deset let zbor že deluje. Želim uveljavljanje tovariških stikov med našim zborom in KPD Prežihov Vranc, občinsko kulturno skupnostjo in železniškim sindikatom. Za večino pevcev amaterjev je sodelovanje v pevskem zboru morda edina oblika gojitve glasbene umetnosti. Želim, da bi z novim dirigentom še napredovali.

Kot mnogi drugi občani pa si seveda tudi jaz želim, da bi naša železarna in občina začrtali takšne načrte, ki bodo tudi uresničeni. Naj se gradi tisto, kar je najbolj potrebno. Moja želja je tudi, da bomo vsi znali tudi v bodoče upoštevati in varovati pridobitve našega dolgoletnega dela. Vsem železarjem in njihovim sorodnikom želim mnogo delovnih uspehov in osebne sreče.«

Ludvik Oder

sih tako, kot se ji zljubi? Večkrat zmanjka malic, ali pa dobimo na pladenj nemogočo kombinacijo. Želim si, da bi te stvari v letu 1979 rešili.»

Alojz Kavšak, skupinovodja komunalnega oddelka, DS KSZ:

»Delavci komunalnega oddelka se lahko pohvalimo, da smo bili v preteklem letu dokaj uspešni in želim, da bi bilo tako tudi naprej. Prav v našem oddelku so zaposlene žene, ki prejemajo najnižje OD. Moja in njihova želja je, da bi bile nagrajene po opravljenem delu. V železarni pač mora nekdo skrbeti za čistočo in zunanjo urejenost. Želim si tudi, da bi bili med nami pravi tovariški odnosi.»

Alojz Kavšak

Branko Ladinik, skladiščni delavec, TOZD SGV:

»Ob novem letu si želim predvsem miru po vsem svetu pa da bi se naši medsebojni odnosi temeljito popravili. V letu 1979 bi se moralo marsikaj spremeniti v naši železarni in v kraju. Na področju OD bi morali ustvariti tak sistem delitve, da bi bili tudi mi delavci v neposredni proizvodnji pravilno in dovolj visoko ocenjeni za opravljeno delo. Nič bolje še nimamo urejene delitve stanovanj. Tudi pravilnik o delitvi stanovanj ima precej pomanjkljivosti.

Branko Ladinik

Prav bi bilo, da bi že ob začetku gradnje novih stanovanjskih blokov tudi načrtovali, koliko stanovanj bo dobil kateri TOZD. Letos smo železarji ustvarili precej, zato bi bilo prav, da nekaj tega denarja namenimo za izgradnjo novih stanovanj. Pa odločitve samoupravnih in družbenopolitičnih organov bi morali v bodoče bolj upoštevati in se ravnati po tistem, kar je napisano v samoupravnih aktih. Zbori delovnih ljudi naj bodo obogateni s strokovno in z domačo besedo. Ne morem se strinjati s tem, da nam nekateri hočejo vsiliti nekaj, česar še sami ne razumejo.

Za konec pa še besedo o naši družbeni prehrani. Naša malica se mi zdi precej slabe kvalitete. Sem za to, da bi imeli znotraj plota svoj obrat družbene prehrane. V njem bi lahko pripravljali dosti bolj okusno malico in celo kosila. Zakaj smo že toliko let odvisni od tuje delovne organizacije, ki postopa vča-

di, da bo vredna denarja, ki ga damo zanjo.

Zimska služba v Mežiški dolini je zatajila že ob prvem letošnjem snegu. Želim si, da bi ta dela spet opravljale KS. Takrat bomo vsaj varno lahko hodili po pločnikih.»

Zmagomir Breznik, vodoinštalater, TOZD SGV:

»Letošnje leto je zame minilo tako hitro, da se mi nekatere želje od lanskega niso mogle uresničiti. Tako si še naprej želim, da bi čimprej

Zmagomir Breznik

dobil dovoljenje za pričetek gradnje svoje hiše, ki ga čakam že več kot šest let. Sedaj stanujem na Javorniku. Z dograditvijo hiše pa bi lahko svoje stanovanje odstopil drugemu.

Res da nimam težav z delovnim mestom, zato jih pa imam več z OD. Menim, da smo vodoinštalaterji in kleparji za svoje delo premalo nagrajeni. Malokdo ve, da je naše de-

lo precej težavno. Res ni pri nas toliko napora kot pri topilcih in valjarjih, je pa tembolj nesnažno, saj moramo skrbeti za vsa stranišča in kopalnice. Želim si še, da bi končno na Ravnah imeli urejeno otroško varstvo tudi popoldne ter da bi dobili »jasli«. Takšno varstvo otrok še najbolj potrebujemo delavci železarne.»

Vili Gros, vratar, DS ZSZ:

»Želim si le nekaj, in še to v smeri samoupravljanja. Najbolj me moti to, da so razni sestanki preveč nerazumljivi in premalo pripravljeni. Zato ni čudno, da mi preprosti delavci zelo malo odnesemo z njih. Sestanki in zbori delovnih ljudi bi morali biti pripravljene bolj po domače. Govorniki bi morali govoriti preprosto, za delavca razumljivo. Čim manj pred delavce s številkami in paragrafi! Dogaja se, da tudi tisti z visokimi izobrazbami ne razumejo zmeraj vsega.»

F. Rotar

Vili Gros

ZA NAŠE DOPISNIKE:

Manj vsakdanje novinarske zvrsti

ČRTICA

Mnogi mislijo, da je črtica mala reportaža. To ne drži, ker ni »velli-kih« in »malih« reportaž ne po vsebini ne po obliki. Je samo dobra ali slaba reportaža!

Črtica je majhen poseg v življenje, detajl, opažen mimogrede in zapisan v novinarsko beležnico. Črtica ne govori o človeku nasploh ali dogodku, pojavu. Je natanko to, kar pove njeno ime: črtica, a ne do kraja zarisana linija.

Vsebinska črtice se ne nanaša na značilne in pomembne dogodke. Najpogosteje pripoveduje o majhnih človeških napakah, vrlinah, postopkih, ki jih je treba pohvaliti ali obratno, skratka za vsebino črtice je primeren vsak človeški problem, ki je vsaj v nekem smislu tudi družben problem in ima svojo socialno stran.

FELJTON

Feljton je nastal v Franciji in beseda pomeni podlistek. V časopisu najdemo to zvrst običajno tiskano

pod črto. Tematsko lahko obravnava kulturne, notranjepolitične, moralne, etične, filozofske in druge družbene probleme. Po obliki je pisan kot pismo, kot problemsko razmišljanje, kot skica, zapis sprehajalca ali kot potopisni feljton.

V zadnjem času so večerni ali revijalni časopisi preplavljeni s feljtoni, katerih vrednost je dvomljiva. Piše se o vsem mogočem: o intrigah na dvorih, o zasebnem življenju znanih osebnosti, o zakonskih preprih filmskih igralcev, o razpečevalcih droge, seksualnih strupov, prodaji »belega blaga«. Vse to bi se morda moglo in moralo sprejeti — ker so, žal, detajli življenja, ki teče ob nas — če bi bil prikaz drugačen: ne sentimentalno jokava pripoved, ampak živ, zanimiv, resničen prikaz dogodkov, pojavov, ljudi — dejstev, ki niso samo zabavno, temveč tudi vzgojno čtivo.

V časopisu najdemo še koserijo (kramljanje), recenzijo umetniških del in glosa, vendar te zvrsti zahtevajo zares dobrega, izkušenega novinarja.

Franc Čebul

Franc Čebul, kurir, TOZD priprava proizvodnje:

»Več kot 20 let sem delal kot prevzemnik v špediciji. Zaradi bolezni sem moral to delo opustiti in sem že leto dni kurir. Ker še ne dobivam razlike OD, sem vsakega 15. v mesecu precej prikrajšan. Zato si želim, da bi mi v novem letu končno uredili razliko. Kot mnogi invalidi v železarni tudi jaz ne morem razumeti tistih, ki urejajo naše zadeve. Trnova je pot do pravic, ki nam gredo.

Kurir ali kurirka za svoje delo dobita okrog 2.600 din mesečnega OD. Taka »plača« je ponižujoča. Si res zaslužimo le toliko za vse naše tekanje po železarni v snegu, dežju ali vročini? Mislim, da si zaslužimo dosti več! Druga moja novoletna želja je, naj se malica končno ure-

NASLOVI

Naslov je v tisku tisto, kar sol v kuhinji. Funkcija naslova je trajna:

— da informira, opozori na vsebino, vendar ne govori o temi, niti o vsebini. Informativna vloga naslova se nanaša na vzpodbujanje interesa, želje po branju.

— da vrednoti, zavzema stališča, ocenjuje,

— da prispeva h grafičnemu videzu lista z velikostjo, obliko črk, prelomom, postavljenim na vidno ali manj opazno mesto.

Podnaslov je posebna vrsta novinarskega proizvoda, ki se znatno razlikuje od glavnega naslova. Ima dva cilja: da v tekstu oddvoji dve miselni celoti, da opozori bralca na določeno vsebinsko celoto, ki jo bo

tako lažje našel in osredotočil pozornost samo nanjo.

Naslovi ne bi smeli biti splošni, netočni, senzacionalni ali žaljivi. Kratkega, jedrnatega in privlačnega naslova pa ni niti malo preprosto najti. Čeprav je najkrajši novinarski proizvod, mu je treba posvetiti veliko pozornost.

V glavnem so tako predstavljene vse novinarske zvrsti. Seveda ni bil govor o tem, kako se piše za radio in TV, ker je bila rubrika namenjena za našo rabo. Zaključujemo jo torej z upanjem, da bodo naši dopisniki našli v njej kaj koristnega in uporabnega.

Literatura: Dušan Slavkovič,
Osnovi novinarstva
in informiranja, Bg. 1975

Lista prispevkov k zdravstvenim storitvam, zdravilom in raznim pripomočkom

Na podlagi večkratne zahteve delegatov in še posebej vodij delegacij občinske zdravstvene skupnosti po tozdih in DS ponovno objavljamo »listo prispevkov«. Prosimo, da si jo zainteresirani izrežejo ali kako drugače hranijo.

Uredništvo

Uporabniki zdravstvenega varstva prispevajo k stroškom za naslednje zdravstvene storitve, zdravila in pripomočke naslednje zneske:

1. ZA PRVI KURATIVNI PREGLED V SPLOŠNIH IN OBRATNIH AMBULANTAH TER DISPANZERJIH V ZVEZI S POSAMEZNIH PRIMEROM ZDRAVLJENJA 20 din
2. ZA PRVI OBISK ZDRAVNIKA NA DOMU, KI JE OPRAVLJEN NA ZAHTEVO UPORABNIKA ALI NJEGOVIH SVOJCEV 60 din
3. ZA ZOBOZDRAVSTVENE STORITVE TER PRIPOMOČKE, IN SICER
 - za prvi pregled pri stomatologu-specialistu 20 din
 - za vsako zalivko 20 din
 - za polno kovinsko prevleko 150 din
 - za vse druge prevleke 180 din
 - za inlay, nazidek 100 din
 - za vsako krono (z zatičkom) 220 din
 - za vsak člen v mostovni konstrukciji 100 din
 - za vsako nadomestilo fasete, cementiranje stare prevleke, demontažo prevleke ali kron, oddelitev vmesnega člana ali gredi 35 din
 - za začasno prevleko ali člen v začasnem mostičku 45 din
 - za gred, opornico ali jahač 120 din
 - za vsako totalno protezo 320 din
 - za vsako parcialno protezo 400 din
 - za vsako bazo kovinske proteze, dodatno k parcialni protezi 350 din
 - za vsako začasno protezo 300 din
 - za vsako reparaturo, prilagoditev stare proteze, polžitev ali reokluzijo 50 din
4. Za vsak prvi pregled pri zdravniku-specialistu z napotnico zdravnika ali brez nje, če ta ni predpisana 50 din
5. Za vsak rtg. posnetek, tudi zob (za največ 6 posnetkov pri snemanju) v ambulantah in dispanzerjih 5 din
6. Za prvi prevoz z rešilnimi vozili in posebnimi prevoznimi sredstvi, ki ga potrdi zdravnik v zvezi s posameznim primerom zdravljenja 60 din
7. Za zdravilo, pomožni in sanitarni material ob prevzemu v lekarni na recept 15 din
8. Za kontracepcijska sredstva, ki se nudijo uporabnikom v ambulantah in dispanzerjih 100 din
9. Za proteze, ortotične pripomočke, aparat za ekstenzije in prosto stoječi posteljni trapez 150 din
10. Za nepodložene usnjene rokavice, estetske rokavice za protezo in navleke za krn po amputaciji 150 din
11. Za ortopedske čevlje 300 din

12. Za kilni pas 150 din
13. Za bergle 30 din
14. Za aparat za omogočanje glasnega govora 200 din
15. Za nemedicinski del oskrbe v bolnišnicah, specialnih zavodih, inštitutih ter naravnih zdraviliščih, pri neprekinjeni oskrbi za največ 15 dni oziroma pri večkratni oskrbi za največ 30 dni v koledarskem letu — dnevno 30 din
16. Za očala 40 din
17. Za kontaktna stekla 90 din
18. Za očesno protezo 100 din
19. Za ojačevalni slušni aparat 150 din

PARTICIPACIJE SO V CELOTI OPROŠČENI

1. Predšolski ter šoloobvezni otroci.
2. Šolska mladina v sprednjem usmerjenem izobraževanju ter redni študentje.
3. Borci NOV pred 9. 9. 1943 oziroma 13. 10. 1943, vojaški invalidi, imetniki partizanske spomenice 1941, borci španske revolucionarne vojne 1936—1939, narodni heroji, odlikovanci z redom Karađorđeve zvezde z meči, z redom belega orla z meči in zlato medaljo Obiliča, borci za severno mejo v letih 1918 in 1919 ter slovenski vojni dobrovoljci iz vojn 1912 in 1918.
4. Uživanci stalnih družbenih denarnih pomoči ter njihovi ožji družinski člani, ki jih preživljajo.
5. Upokojenci z varstvenim dodatkom in njihovi ožji družinski člani, ki jih preživljajo.
6. Občani, ki se zaradi prirojenih telesnih nepravilnosti ali trajne duševne bolezni ali drugega obolenja niso mogli usposobiti za delo in delovni invalidi, pri katerih je po posebnih predpisih ugotovljena najmanj 70% telesna okvara.
7. Kmetje, ki jim pristojni organ odpiše davčno obveznost in jih zdravstvena skupnost oprosti prispevka za zdravstveno varstvo.
8. Začasno nezaposlene osebe, prijavitelne pri skupnosti za zaposlovanje, in njihovi nepreskrbljeni ožji družinski člani, ki jih preživljajo.
9. Občani, za katere občinska zdravstvena skupnost ugotovi, da ne morejo prispevati k stroškom zdravstvenega varstva.
10. Za nesreče neposredno na delovnem mestu in obolenja za poklicno boleznijo.

DELNO OPROŠČENI (LE ZA NEKATERE OBLIKE ZDRAVSTVENEGA VARSTVA)

1. Ženske med nosečnostjo, porodom ter materinstvom do dokončanja 6. meseca otrokove starosti in v zvezi s kontracepcijo, kadar uveljavljajo pravico iz 6. člena samoupravnega spoznana o pravicah in obveznostih iz enotnega programa v SR Sloveniji, in sicer za:
 - kurativne preglede v dispanzerjih za žene.
2. Borci NOB, ki imajo čas udeležbe v vojni ali čas aktivnega in organiziranega dela NOB priznan v dvojnem trajanju najmanj od 1. 1. 1945 do 15. 5. 1945 za:
 - zdravila ob prevzemu v lekarni na recept;

— kurativne zdravniške preglede v dispanzerjih za borce ali splošnih ambulantah;

— zdraviliško zdravljenje.

3. Občani, kadar zbolijo ter se zdravijo za katero izmed nalezljivih bolezni v smislu 3. člena tega sporazuma, in sicer za:

— posebne prevoze, ki se zahtevajo po predpisih o zatiranju nalezljivih bolezni.

4. Občani, kadar zbolijo in se zdravijo zaradi rakastih obolenj, sladkorne bolezni, mišičnih in živčno-mišičnih obolenj ter duševnih bolezni v smislu 7. in 8. člena tega sporazuma, in sicer za:

— prevoze z reševalnimi vozili, ki jih odobri zdravnik.

5. Občani, ki so stari nad 70 let, za:

— zdravila ob prevzemu v lekarni na recept;

— prve kurativne preglede v splošnih ambulantah in dispanzerjih.

UGOTAVLJANJE PRAVICE DO OPROSTITVE PRISPEVKOV UPORABNIKOV

Oprostitev doplačila uporabnikov (participacije) se ugotavlja na naslednji način:

— za predšolske in šoloobvezne otroke na podlagi rojstnih podatkov iz zdravstvene knjižice;

— za mladino v srednjem usmerjenem izobraževanju ter redne študente s potrdilom o šolanju ali s potrditvijo statusa učenca oziroma rednega študenta v zdravstveni izkaznici. Ta status v zdravstveni izkaznici overja tajništvo šole, akademije, višjih in visokih šol ob vpisu v šolsko leto oziroma v posamezen semester. Za učence v srednjem usmerjenem izobraževanju, ki so v delovnem razmerju v temeljni ali drugi organizaciji oziroma delovni skupnosti, potrdi status v zdravstveni izkaznici ta organizacija oziroma skupnost. Učencem v delovnem razmerju pri zasebnih delodajalcih potrdijo njihov status v zdravstveni izkaznici strokovne službe zdravstvene skupnosti.

— Za udeležence NOB (priznana doba v dvojnem trajanju) in druge, ki so z njimi izenačeni, velja za oprostitev potrdilo krajevne ali občinske organizacije zveze borcev ali drugo ustrezno dokazilo, iz katerega je razviden njihov status. Namesto navedenega načina izkaza statusa borca zadošča tudi zaznamek: »Udeleženec NOB od ...«, ki ga je uradno potrdila temeljna ali druga organizacija združenega dela oziroma krajevna ali občinska organizacija zveze borcev ali pristojni upravni organ.

— Za uživalce stalnih denarnih družbenih pomoči in upokojece z varstvenim dodatkom na podlagi odrezka poštne nakaznice oziroma zaznamka v zdravstveni izkaznici: »v celoti oproščeni participacije,« ki ga vpiše strokovna služba zdravstvene skupnosti.

— Za začasno nezaposlene občane služi kot dokazilo potrditve pristojne skupnosti za zaposlovanje v zdravstveni izkaznici, da so prijavljeni pri ustrezni skupnosti za zaposlovanje.

— Za delovne invalide z ugotovljeno najmanj 70-odstotno telesno okvaro in za druge občane, ki se zaradi bolezni niso mogli usposobiti za delo, vpiše strokovna služba zdravstvene skupnosti v njihovo izkaznico: »v celoti oproščeni participacije.« V ta namen občani predložijo strokovni službi ustrezna dokazila o svojem statusu.

— Za druge občane, ki jih občinska zdravstvena skupnost oprosti plačila participacije, njena strokovna služba to ustrezno označi v njihovi zdravstveni izkaznici.

— Za kmete, ki so oproščeni plačila davčnih obveznosti, strokovna služba zdravstvene skupnosti vpiše zaznamek v zdravstveno izkaznico: »oproščeni participacije za čas...«, in to pra-

viloma na podlagi odločbe pristojnega občinskega upravnega organa.

DELNE OPROSTITVE PLAČILA PARTICIPACIJE v skladu z določbami samoupravnega sporazuma o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva **UGOTAVLJAMO NA PODLAGI PODATKOV** o rojstvu za starejše občane, o statusu borca po 9. 9. 1943. leta na način, ki je določen v prejšnji točki tega navodila, in na podlagi postavljene diagnoze ali zdravstvenega stanja.

Overitve oprostitev v zdravstveni izkaznici se vnesejo v poglavje »Podatki o zdravljenju zavarovane osebe...«

Občani, ki morajo imeti v zdravstvenih izkaznicah potrjene in overjene označbe o oprostitvah plačila participacije, si to uredijo pri pristojnih organih **NAJPOZNEJE DO 1. 9. 1978. LETA**. Do tega roka zadošča njihova izjava ali kakršenkoli drug dokaz, da imajo status, po katerem so oproščeni plačila participacije.

Vsi občani, ki po tem roku nimajo ustreznih oznak v zdravstvenih knjigah ali statusa, ki jim omogoča oprostitev participacije, kot je določena s samoupravnimi sporazumi o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva, ne morejo biti oproščeni plačila participacije.

182, od tega v pripravljalnem postopku 99, v postopku zdravljenja 28, na zdravljenju 7, na rehabilitaciji v KZA 16, v recidivu 14, objavljenih med postopkom 11, invalidsko upokojenih 7.

Iz podatkov je razvidno, da je največ delavcev v pripravljalnem postopku, in sicer polovica. Ravno postopek priprave zasvojenca do zdravljenja je najbolj dolg in težaven zaradi manipulacije z nadrejenimi in svojci, popustljivosti do teh delavcev in navsezadnje zaradi lažne humanosti, ker vsi našeti dopuščajo, da naš človek propada pred očmi vodstvenih delavcev in svojcev.

K tem podatkom je treba še povedati, da je problematika te zvrsti še veliko bolj obsežna in povzroča vse mogoče konfliktna situacije v medčloveških odnosih in v proizvodnji, toda služba, ki obravnava in registrira te prime-

re, ima opravka le s tistimi, ki so v svoji zasvojenosti že na taki stopnji in tako problematični, da se z njimi zelo težko komunicira in pričakuje, da bodo prišli v železarno trezni in sposobni za varno delo.

Ob tej priložnosti je treba posebej dati priznanje vodstvu TOZD valjarne, ki se je aktivno vključilo v odpravljanje te problematike, s tem da zahteva zdravljenje svojih delavcev in na tak način začenja vzpostavljati red in disciplino v svojem tozdu. Če bi se tudi vodstva drugih tozdov tako zavzela za vzpostavljajočega reda in bila manj tolerantna, ne bi bilo na listi kar 99 delavcev, za katere tečejo postopki tudi več let in si služba sama brez sodelovanja vodstev TOZD ne more veliko pomagati.

Fanika Korošec,
vodja socialne službe

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI:

Slabo informirani Prevaljčani

Prevalje so drugi največji kraj v Mežiški dolini, saj z okolico štejejo 7600 delovnih ljudi in občanov. So kulturno in gospodarsko dokaj razvite, saj imajo v družbenem sektorju 19 OZD, kjer je zaposlenih okoli 2500 delavcev, v drugih dejavnostih pa še 1400.

V taki krajevni skupnosti, kot so Prevalje, je zelo pomembno, da dobro deluje povezava krajan — KS. Še posebno pa, da so krajan o vsem dobro seznanjeni, predvsem o krajevni samoupravi. Tega so se Prevaljčani že pred leti dobro zavedali, saj so ustanovili dve vaški skupnosti Leše in Šentanel predvsem zato, da so lahko krajevno samoupravo čim bolj približali slehernemu krajanu.

»Če sem odkrit, smo pred leti bolj uspevali približevati krajevno samoupravo našim krajanom kot danes. Res je sedaj nekoliko več časa za podružbljanje krajevne samouprave, ko so KS opustile komunalno dejavnost. Kljub temu k nam še vedno prihajajo krajan z različnimi težavami, ki se tičejo novega komunalnega podjetja. Tako je iz dneva v dan več pritožb na račun slabo očiščenih lokalnih cest in pločnikov. Krajan od nas zahtevajo, naj jih o pravem času očistimo. Ne morem razumeti, da ne vedo, kdo sedaj skrbi za ta opravila. Vse tako kaže, kot da je zatajila informiranost krajanov ali pa so krajan bolj navezani na nas,« je povedal Jože Boštjan, tajnik KS.

»Kar pa se tiče naše samouprave, moram biti odkrit. Tudi na Prevaljah se ne moremo pohvaliti z delovanjem delegatskega sistema. Naši delegati so že kmalu po izvolitvi prekinili delegatsko povezovanje baza—KS. Večkrat se zgodi, da moramo zaradi nesklepnosti sklicati kakšno sejo tudi dvakrat. Marsikaj bo še treba storiti, da bodo delegati v sebi občutili odgovornost, ki so jo dolžni tisti sredini, ki jim je zapala delegatsko mesto v KS, SIS ali skupščini občine. Prav tako bo treba nekaj storiti tudi glede po-

vezanosti KS—TOZD in njihovimi delegati, ki bi morali že zdavnaj vzpostaviti pravo delegatsko vez. Dogaja se namreč, da ne čutijo potrebe po sodelovanju.«

»Vaški skupnosti Leše in Šentanel bosta postali samostojni KS. Kako daleč ste z ustanavljanjem?«

»Kacijo ustanavljanja novih KS vodijo KK SZDL, njihovi odbori in KS. Tako smo na Prevaljah že določili okvirne meje bodočih KS. Te bomo sedaj predlagali zborom, na katerih se morajo delovni ljudje in krajan odločiti za samostojno KS. Drugače pa SZDL na vseh področjih, kjer bosta ustanovljeni novi KS, daje politično podlago. Treba je namreč krajanom povedati, kaj vse bodo pridobili s svojo KS, predvsem pa se morajo že zdaj pripravljati na ponovni krajevni samoprispevek. Mislim, da bo za ustanovitev obeh KS Leše in Šentanel vse nared okrog novega leta, tako da bosta z delom že pričeli v januarju prihodnjega leta.«

Jožeta Boštjana smo nato še vprašali, kaj pravi o govoricah, ki se širijo na račun otroškega varstva na Prevaljah.

»Brez dvoma Prevalje potrebujejo nov, večji otroški vrtec. Ta bi moral biti zgrajen na lokaciji Polje, vendar do gradnje ni prišlo, ker je v tem času v pripravi srednjeročni program in plan za obdobje 1980—85. Po tem programu je namreč predvidena zazidava Polja s 700—800 stanovanji in z drugimi terciarnimi objekti. Ker je povpraševanje po novem vrtcu iz dneva v dan večje, smo že pred časom pripravili predlog, ki je že v razpravi, in sicer, da bi nov otroški vrtec zgradili Pod gonjami. To gradnjo naj bi pričeli že spomladi. Da bi vsaj za silo rešili najnujnejše povpraševanje po otroškem varstvu, smo adaptirali stari otroški vrtec. S tem smo pridobili dva nova oddelka.«

F. Rotar

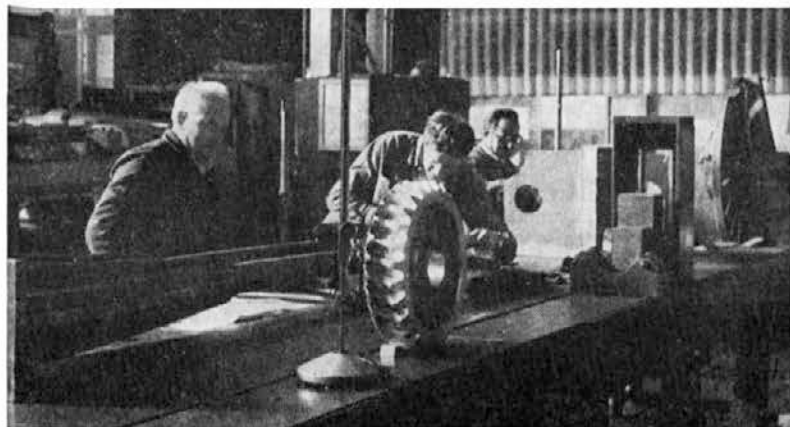
ALKOHOLIZEM IN NARKOMANIJA V ŽELEZARNI

Alkoholizem in narkomanija v železarni nista redek pojav. Kakšni so problemi na delovnih mestih z zasvojenimi delavci, ni treba posebej naštevati, ker jih vsi dobro poznamo. Plavi, bolniška, dopust niso redki primeri neustreznih odnosov med vodstvenimi delavci in zasvojenici. Prekrškom zasvojenec večkrat gledajo skozi prste tako nadrejeni kot disciplinske komisije in delovski sveti tozdov, čeprav že večina teh organov ve, da s tem škodijo zasvojenju, njegovi družini in delovni skupini, ne nazadnje pa tudi skupnim skladom zdravstvenega zavarovanja in neučinkoviti proizvodnji družbenih sredstev. Iz konkretnih primerov ugotavljamo, da so alkoholiki in narkomani v bolniškem staležu pred zdravljenjem tudi po 12 in več-

krat na leto, poleg tega še neupravičeno izostajajo z dela in redni dopust porabijo za popivanje. Z raziskavo je tudi potrjeno, da ti ljudje na delovnih mestih niso tako učinkoviti in zanesljivi kot zdravi delavci.

Nasprotno pa je stanje pri rehabilitiranih in zdravljenih od zasvojenosti. Ti ne izostajajo več z dela, so disciplinirani in vsestransko angažirani v delovni organizaciji ter zunaj nje. Uveljavljajo se na raznih področjih samouprave, kulture, športa in v skrbi za družino. Čeprav zahteva tako zdravljenje ogromne napore posameznika, njegove družine in naše strokovne službe, se kljub temu trud izplača.

V železarni je bilo stanje dne 15. 11. 1978 naslednje: registriranih alkoholikov in narkomanov je

Delo

S KNJIŽNE POLICE

Domača dela

Drago Jančar, O bledem hudo-delcu, štiri novele, MK, Lj., 188 str. 180 din.

Ljudje, ki se pojavljajo v teh štirih pripovedih, so osebe zunaj socialnih struktur, imajo sicer poklice, vendar jim razmere v okolju, kjer žive, ne omogočajo znosnega, normalnega sožitja. Pisateljevo ustvarjalno prizadevanje je usmerjeno v razkrivanje vseh notranjih in zunanjih plasti resničnosti, da bi se za ravnanje posameznikov v usodnih trenutkih dokopal do najbolj skritih razlogov.

Tone Kuntner, Ledene rože, pesmi. ZO, Mb., 72 str. 135 din.

Kuntnerjeve Ledene rože imajo sicer vse že ugotovljene kvalitete, vendar pa je v njih nekaj novega. Središče humanističnega angažmaja se je premaknilo k neposredni kritični obravnavi, nezadovoljni nad izgubljenostjo sodobnega človeka. Pesnikova beseda je sedaj postala skeptična, ironična, večplastna, uporna, vprašujoča. In zaradi tega je zbirka Ledene rože pomembna nova stopnja v razvoju sodobne slovenske poezije.

Gospodinjski koledar 1979 s knjigovodstvom, ZCZ, Lj., 304 str. 80 din.

Kot lanski, bo tudi novi Gospodinjski koledar 79 postregel z mnogimi praktičnimi nasveti, kuharskimi recepti, navodili za vzdrževanje in popravilo manjših gospodinjskih strojev, z opozorili in uporabnimi podatki. Prinaša pa tudi recepte za »hujšanje po zdravi pameti« in francoske modele pletenin.

HUMOR IZ TOZDOV

Pomanjkanje zabojev

»Glej ga no, zakaj pa neseš ta zabojo v tovarno? Mar sindikat spet ozimnico deli?«

»Ne deli sindikat ozimnice, ampak bi le rad izdelke lepo zložil, pa mi bo ta gajbica kar prav prišla!«

Denar

Vsi so že zbrali denar, da bi Mojca prinesla iz okrepčevalnice potrebne stvari, le Lojze še vedno brska po žepih in nekaj prešteva. Sodelavec Jože postane nestrpen, pa ga vpraša: »Kaj toliko preštevaš? Ali copraša?«

»Ja,« odgovori Lojze, »dinar bi rad spremenil v jurja!«

»Jalovo delo,« odgovori Jože. »Raje počakaj nekaj let pa boš mogoče dobil dinar — za jurja!«

Kadri in profili

A: »Opazil sem, da si se že večkrat prijavil na razpis za boljše delovno mesto, vendar brez uspeha! Kako to?«

B: »Hja, veš, ko sem se šolal, se je veliko govorilo o kadrih, sedaj pa se bolj govori o profilih.«

A: »Ali v zvezi s profili misliš tudi svoj kratki nos?«

B: »Mhm, ... tudi to!«

A: »Zakaj pa se prijavljaš, če je zaman?«

Prevodi

Amar Samb, Udarci usode, roman. ZO, Mb., 217 str. 180 din.

Senegalski avtor je za slovenske bralce novost. Za objavo se imamo zahvaliti založbi, ki skuša kaj predstaviti iz dežel v razvoju.

Knjiga nam pripoveduje o običajih dežele. Zanimiva podoba tega dela Afrike se razgrinja pred nami. Pisatelj jo slika z vso močjo in ljubeznijo domačina, ki želi domovini napredek. Delo je dragoceno še zato, ker nam vsaj malo pomaga, da poskušamo spoznati način mišljenja daljnega temopoltega ljudstva.

Charles Berlitz, Atlantida, roman. ZO, Mb., 214 str. 220 din.

O otoku Atlantidi, ki naj bi bil zelo velik in domovanje cvetoče civilizacije, je pisal že grški filozof Platon. Odtlej je na stotine raziskovalcev poskušalo razjasniti uganko o tem osmem kontinentu, ki so ga zalili valovi. Iskanje je bilo doslej brezuspešno. Avtor pa je prepričan, da bodo raziskovanja v prihodnosti dokončno dokazala, da je taka civilizacija res obstajala.

Richard Willfort, Zdravilne rastline in njih uporaba, ZO, Mb., 508 str.

Knjiga je izšla v novi izdaji, vendar v stari in priljubljeni opremi. Ko smo jo pred leti prvič dobili, je naklada kaj hitro pošla in knjiga je bila prava uspešnica. Leto so ljudje živahno povpraševali po njej in jo zdaj slednjič tudi dočakali.

(Po Knjigi 78)

B: »Zato, ker se mi ob vsakem odgovoru, ki ga dobim na mojo vlogo, nekoliko podaljša nos!«

Uganka iz taktike

Pripadnik narodne zaščite je dobil nalogo, naj legitimira nepoznane in da preveri sumljive osebe, ki bi se zadrževali pri določenem objektu. Približa se neki delavec in stražar zahteva dokumente. Delavec mu ponudi tovarniško izkaznico. Stražar jo pogleda in zadržati delavca, da ga preda patrulji.

Vprašanje: Zakaj je bila oseba stražarju sumljiva?

Odgovor: V primeru sovražne dejavnosti bi nasprotnik svoje diverzante oskrbel z vsemi potrebnimi (lažnimi) dokumenti. Ker je stražar vedel, da tovarniško izkaznico nosi s seboj zelo malo delavcev, se mu je pedantnost prijetelega zdela sumljiva in ga je predal patrulji.

OB IGRIŠČU

Bilo je lepo nedeljsko popoldne. Nekako me je zaneslo k nogometnemu igrišču, kjer sta se v regionalnem tekmovanju merili

mestna in vaška ekipa. Vsaj tako je bilo slišati med gledalci.

Igralci so tekali po igrišču sem ter tja, kamor se je pač usmerila žoga. Telesa so se zaletavala, večkrat pa je kdo tudi obležal v blatu. Tu in tam je bilo slišati sočno kletvico. Imel sem občutek, da bi bilo bolje dati vsakemu igralcu po eno žogo, da ne bi bilo toliko brezglavega tekanja.

Ob polčasu so se igralci iz mesta položili v travo kraj igrišča. Okrog njih se je zbrala kopica malih navijačev in budno spremljala kretnje in besede trenerja, ki je vneto delil nasvete. Približal sem se, da bi slišal, kako se stvar streže. Tole sem ujel: »... Kaj toliko drkate po sredini... Srednji igralci naj žogo umirijo, drugi pa se razpizdite... na vse strani! Igrajte na krila! Boste videli, bo jim vzelo sapo! Crknili bodo!«

Sodnik je z žvižgalko spet poklical igralce na igrišče, trener pa še zadnji nasvet: »... Tako, kot sem rekel! Morajo crkniti!«

Mislim, da sem povsem slučajno dobil delček spoznanja, zakaj naš nogomet zadnje čase nikakor ne more zaželesti.

-rn-

HUMOR V JLA

ZARADI MUŠICE

»Janez, zakaj vojak pri merjenju zapre eno oko?« vpraša vodnik mladega vojaka.

»Če bi zaprl obe, ne bi videl mušice,« odgovori Janez po resnici.

SOŽITJE

Vodnik je govoril o kvarnem vplivu alkohola. Na koncu predavanja je vprašal Franca:

»Ali si ti za boj proti alkoholizmu?«

»Jaz sem za miroljubno sožitje,« je odvrnil Franc.

IZNAJDLJIVOST

»Simo, si bil včeraj na vaji?«

»Da,« je odgovoril Simo.

»Je kdo od vojakov pokazal poseben pogum ali iznajdljivost?«

»Kuhar. Ker ni imel drv, je pogrel fižol na soncu.«

NI MOGOČE

»Dragi, ali me boš ljubil do konca življenja?« je vprašala dekle.

»Ni mogoče,« je odvrnil on. »Prosto imam samo do devetih.«

PROGRAM KOROŠKIH KINEMATOGRAFOV ZA JANUAR 1979

Gusarji z Jamajke — ameriški pustolovski film

Dvoboj za južno progo — jugoslovanski barvni film — vojni

Umori na drugem kraju — ameriška barvna kriminalka

Mahagony — ameriška barvna drama

Violeta in François — francoska barvna ljubezenska drama

Zbogom, lepota — ameriška barvna kriminalka

Ljudje, zgubljeni v času — angleški barvni film — fantastični

Uličarka — francoska barvna drama

Žili — francoska barvna ljubezenska drama

Junaki — ameriška barvna psihološka drama

Začnite z revolucijo... jaz bom prišel — ameriška barvna komedija

Deček Sрни in Zapata — nemški zgodovinski barvni film

Bleterji — italijanska barvna akcijska komedija

Gonja za vragom — angleški barvni pustolovski film

Kasandrin most — angleška barvna drama

Kako snemati porno film — francoska barvna komedija

Julija — ameriška barvna drama

Novosti Dicka in Jane — ameriška barvna komedija

Sedem veličastnih borb — hongkongski barvni pustolovski film

Surova igra — ameriška barvna drama

Tolpa grbavcev — ameriški barvni pustolovski film

Emily — angleška barvna erotična komedija

Gosji pastir Matija — madžarska barvna risanka

Praznovanje pomladi — slovenska barvna drama

Kritična sodba

Mlad pesnik je poslal književniku Lazi Kostiču svoje pesmi v oceno in ga obenem prosil, naj bi bila njegova kritika čim krajša. Kostič mu je takole ustregel: »Vsaka strofa — katastrofa!«

KARAVLA VZHODNOKOROŠKEGA ODREDA

Lep običaj je, da se karavle imenujejo bodisi po revolucionarnih in herojih ali po partizanskih enotah. Tako so tudi v naši občini ob letošnjem dnevu JLA na svečan način poimenovali karavlo Holmec v »karavlo vzhodnokoroškega odreda«. Ker je ta odred največ deloval na našem območju, je predsedstvo občinskega odbora ZZB NOV predlagal njegovo ime.

Ploščo so izdelali v železnarni in jo svečano odkrili 22. decembra. Proslave so se udeležili borci, rezervni vojaški starešine, mladina, godba in pevci.

So pa razen tega borci, rezervni vojaški starešine in mladina obiskali tudi druge karavle v naši občini. Graničarjem so čestitali ob dnevu JLA ter jim izročili skromna darila.

-ek

REKREACIJA IN ŠPORT

NAMIZNI TENIS

Na Ravnah sta se pomerili najboljši slovenski ekipi, ki tekmujejo v prvi zvezni ligi. Zmagala je ekipa Olimpije s 6:1. Edino točko za Fužinar je dobila Trbižanova.

V ženski republiški ligi je druga ekipa Fužinarja zmagala tudi v zadnjih kolih prvenstva: v Ptujju s 6:2, v Murški Soboti pa s 6:0.

Člani Fužinarja so premagali selekcijo Goriške s 5:2 in končali jesenski del prvenstva z uvrstitvijo na petem mestu, kar je za to mlado ekipo velik uspeh.

V Ljubljani se je na zveznem selekcijskem turnirju pomerilo 14 najboljših jugoslovanskih mladincev. Po pričakovanju je zmagal državni prvak Kovač iz Murske Sobotice. Med najboljšimi sta tekmovala tudi dva mladince Fužinarja. Bojan Pavič je ponovno potrdil svoje kvalitete ter osvojil odlično peto mesto. Iztok Janežič je prvič tekmoval v elitni konkurenci ter osvojil odlično deveto mesto, ki zadošča, da bo še v bodoče v prvi skupini.

V Coki so se pomerile najboljše jugoslovanske mladince. V prvi skupini je presenetljivo zmagala igralca slovenske selekcije Krsnikova; Jana Ačko pa se je med reprezentantkami uvrstila na visoko četrto mesto. V drugi zvezni skupini je zmagala naša tekmovalka Logarjeva in se tako uvrstila v prvo skupino. Horvatova je osvojila osmo mesto.

ODBOJKA

V 7. in 8. kolu druge zvezne lige se je Fužinar pomeril s sokandidati za naslov prvaka. Prvo srečanje na Ravnah so dobili s 3:1 z vodilnim Metalcem iz Siska, pa čeprav so gostje zahtevali (in plačali) nevtralnega sodnika iz BIH.

V Karlovcu pa so naši fantje vzdržali in bili enakovredni le prve štiri nize, v odločilnem petem pa so očitno popustili in izgubili s 3:2.

Mežica pa je izgubila obe tekmi: na Bledu z istoimensko ekipo s 3:1 in v Mežici z Mariborom prav tako s 3:1. Ob dosedanji zelo slabi bilanci ima Mežica zgolj teoretične možnosti, da obdrži status drugoligaša.

Dekleta Fužinarja so v zadnjem kolu gostovala v Mariboru in nepričakovano izgubila tekmo z Branikom kar s 3:0. Naša dekleta so zaigrala dobro tako v polju kot na mreži. Preveč napak pa so naredile pri izvedbi osnovnega elementa — servisa. To nam pove naslednji statistični podatek: zadnji niz je Fužinar izgubil s 15:13, s tem da so samo v tem nizu izvedle osem nepravilnih servisov.

V moški republiški ligi je Mislinja premagala Polskavo s 3:0. Zerjav pa je v gosteh izgubil s Topoliščico. Mislinja je četrta, Zerjav pa šesta.

V ženski republiški ligi je Mislinja dvakrat zmagala: v gosteh proti Mariboru s 3:1 in doma s Koprom s 3:0. Mežičanke so dosegle tretjo zmago, s tem da so na domačem terenu premagale Ljubljano s 3:2. V vodstvu je Mislinja, Mežica pa je na sedmem mestu.

Na tradicionalnem turnirju mladinskih reprezentanc republik in pokrajin, ki je bil v Makedoniji, je nastopilo vseh osem reprezentanc. Fantje so osvojili peto, dekleta pa tretje mesto. V reprezentanci Slovenije so nastopile tudi koroške igralke: Godec, Lipovšek, Stanta, Popič in Goltnik ter mladince Igor Rožanc.

KEGLJANJE

V Murški Soboti je bil na plastičnem kegljišču Carda ženski peterboj v počastitev dneva JLA. Zmagal je Konstruktor pred Fužinarjem. Pri naših sta bili najboljši Lečnikova in Hafnerjeva, ki sta podrla 403 keglje, takoj za njima pa je bila Erika Lesnik s 401 kegljem.

V občinski ligi je končano drugo kolo. Med neregistriranimi ekipami je v vodstvu Rezalno orodje s 4746, druga je Nama 4731, tretje pa Pekarne.

ATLETIKA

V Ljubljani je bil zimski kros v počastitev dneva JLA. Koroški atleti so dosegli naslednje boljše uvrstitve: Okrogelnik je bil drugi pri mlajših mladincih, četrto mesto je osvojila Skukova med mlajšimi mladinkami, Barlova pa je bila druga med starejšimi mladinkami.

VELESALOM

V Crni so imeli pionirji kategorizacijsko tekmo v veleslalomu za področje vzhodne Slovenije. Koroški pionirji so dosegli vidne uvrstitve: Ažnogh je zmagal pri starejših pionirjih, Cuješ je bil tretji med mlajšimi pionirji (oba Fužinar), Luinovičeva iz Mežice je bila tretja med mlajšimi pionirkami, Prevaljčanka Bromanova pa prav tako tretja med starejšimi pionirkami.

SMUČARSKI TEK

Na Osankarici na Pohorju je bila prva kategorizacijska tekma letošnje sezone v smučarskem teku. Za nas je razveseljivo, da se je Fužinar po dveletni abstinenci pojavil z večjim številom mladih tekačev, ki so dosegli naslednje solidne uvrstitve:

Pri mlajših pionirjih je zmagala Tanja Kolar, Dominika Vidovič pa je bila tretja. Med mlajšimi pionirji je bil Damjan Kokolj drugi.

Pri starejših pionirjih sta osvojila tretje mesto Iztok Jert in Jelka Bavče, Radovan Arnold pa je bil šesti.

Milan Vrhovnik je bil osmi pri mlajših mladincih, Radovan Lempret pa peti pri starejših mladincih.

Vsi tekmovalci so bili iz skupine, ki jo trenirata Mirko Bavče in Jaka Vidovič.

V ZDRAVJU JE MOČ

Navedeni naslov je geslo tekmovalnja osmih slovenskih delovnih organizacij, ki se bodo v medsebojnih dvojbah pomerile v rekreacijsko-športnih oblikah tekmovalja. Tednik »7 D« je nosilec celotne akcije, ki jo je podprl tudi republiški svet sindikata. Vse prireditve bo vodil naš znanec z malih ekranov Mito Trefalt, ki je pripravil večje število tekmovalnih nalog.

Osnovni namen akcije »v zdravju je moč«, je, da pridobimo in predvsem omogočimo večini delavcev takšne oblike rekreacijskega udejstvovanja, ki so primerne ne glede na starost in spol posameznika.

Osnovna vadba in tekmovalje bo sta potekala v posameznih TOZD. Druga faza bi naj bila srečanja med TOZD. V zaključnem delu pa bi naj tekmovali najboljši posamezniki osmih delovnih organizacij. Dogovorili smo se, da se bodo v prvem kolu pomerili naslednji štirje pari: v Kopru TOMOS in Javna skladišča, v Velenju Gorenje in Meblo, v Novem mestu Krka in Sava ter na Ravnah železarna in Mura. Naš dvoboj z Muro bi naj bil 27. januarja 1979 v telovadnici pri osnovni šoli.

Na sestanku s predstavniki Mure smo izbrali 14 tekmovalnih vaj, s tem da bo dokončnih osem vaj določil Mito Trefalt.

Način tekmovalja je predvsem spretnosten in zabaven. Nobena izmed izbranih nalog ne bo potekala po strogih pravilih posameznih športnih panog. Najboljšo predstavo o poteku dvoboja dobimo, če se spomnimo na »igre brez meja« in na srečanja obmorskih mest. Naštel bom le nekaj predlaganih nalog: tekmovalje v počasni vožnji s »poni« kolesom, streljanje na delno »zaplankan« rokometni gol, igranje namiznega tenisa, kjer hkrati nastopa po dvanaest igralcev le na eni mizi, slalom prek ovir, kjer stojita na navadnih deskah po dva tekmovalca, razen štafete itn. Poseben del bo »rdeča nit«, ki pa ne bo imela tekmovalnega pomena. Tu bo potrebna pomoč športne medicine, kjer bomo morali ugotoviti, kdo ima najmočnejše srce, komu srce najpočasneje utripa...

Ekipo sestavlja dvanaest tekmovalcev, ki so po našem dogovoru z Muro takole razdeljeni: 6 žensk in 6 moških, po starosti pa: po trije do 30 let, dva med 30 in 40 ter eden nad 40 let.

Urnik vadbe in možnost tekmovalja bo objavljen, brž ko dobimo osem dokončno določenih nalog.

S. F.

SAHOVSKE VESTI

V ekipnem prvenstvu koroške krajin za leto 1978 je bil naslednji vrstni red: Slovenj Gradec, KSK Dravograd, Fužinar, Mežica, Radlje in Crna. Ekipe so bile sestavljene iz 6 članov, 2 članice in dveh mladincev. Slovenj Gradec potem ni uspel v kvalifikacijah za republiško ligo, saj je igral z Rudarjem iz Trbovelj 5:5 in 2:8.

Na republiškem članskem prvenstvu za posameznike v Radovljici nas je zastopal Tone Jakopič iz Slovenj

ni skupini šele 4.—5. mesto. Zmagovalec te skupine je bil J. Jesenek iz železarnaravne.

Na tekmovalju obmejnih pokrajin je v Murški Soboti naša koroška selekcija zavzela drugo mesto za Murško Soboto. Tekmovalo je 5 ekip na šestih deskah.

Ob dnevu republike je bil na Muti odprt hitropotezni turnir. Zmagal je J. Poberžnik, ki je tudi zmagovalec mesečnih turnirjev za KSK Dravograd.

- jo

PROBLEMSKI SAH

Reševalci so po predzadnjem problemu razvrščeni takole: Dušan Posedi, TOZD valjarna, Franc Pšenčnik, TOZD vzmetarna, in Rok Kotnik (ni član ŽR) po 20 točk, Ante Sirovina, TOZD PP, Maks Pešl, DS za gospodarjenje, Jože Jesenek, TOZD pnevmatični stroji, Erih Kodrun, TOZD KK, po 18 točk in Drago Polanc, TOZD PP, 2 točki.

Viktor Pesjak

PREVENTIVNA REKREACIJA V ŽELEZARNI

Športna rekreacija je v železarni zelo mlada panoga. Nekaj let nazaj tega izraza še poznali nismo, preventivna rekreacija pa je popolnoma nova dejavnost. V razmišljanje o njej so nas prisilile predvsem telesne okvare in poškodbe naših delavcev na delovnih mestih. Iz prakse vemo, da so poškodbe tistih delavcev, ki se redno ukvarjajo s športom, minimalne v primerjavi s športno neaktivnimi. Prav tako je tudi telesna in umska preutrujenost pri aktivnih izredno majhna. Seveda pa telesna in umska sposobnost posameznika nista merilo njegove dejavnosti, prav tako pa od te de-

javnosti nista povsem odvisni. Obe se razvijata in krepita postopoma že od otroških let naprej. V železarni opažamo te pomanjkljivosti predvsem pri generacijah, rojenih pred drugo svetovno vojno in med njo. Pri njih se vidi, da je bila telesna vzgoja izredno pomanjkljiva, vendar zaradi takratnih slabih pogojev tudi ni moglo biti drugače.

V TOZD družbeni standard smotorej pričeli razmišljati o preventivni rekreaciji. Seveda je s to rekreacijo tesno povezana tudi medicina dela. Zato s koroškim zdravstvenim domom že tesno sodelujemo.

Po državem bregu

Tudi rezultati male ankete v TOZD industrijski noži in TOZD raziskave in razvoj so nam dali ideje o izpopolnitvi preventivne rekreacije. Ugotovili smo namreč, da se je počutje delavcev, ki so bili v času odmora udeleženi pri 10—15 minutni aktivnosti, izboljšalo, njihove sposobnosti pa so se povečale. Vsi anketirani so izjavili, da jim aktivnost koristi in veča psihomotorične sposobnosti.

Rezultat tega je bila uvedba preventivne rekreacije za sodelavce naše železarnice. Pričeli smo z zdravstvenimi pregledi v obratni ambulanti. Na podlagi diagnoze in indikacije z napotnico zdravnik pošlje vsakega, ki je potreben preventivne rekreacije, k organizatorju rekreacije v TOZD druž-

beni standard. Do sedaj najbolj pogosti indikaciji zdravnikov sta slaba drža in utrujenost zaradi enostranske obremenitve pri delu.

Dobili smo torej zdravniško potrditev statističnega dognanja, da so naši sodelavci potrebni aktiviranja psihofizičnih in telesnih sposobnosti. To pomeni, da jim moramo nuditi možnost, da skozi igro, zabavo in šport aktivirajo tiste dele telesa, ki med obveznim delom mirujejo ali pa so enostransko obremenjeni.

Delo v preventivni rekreaciji spremljajo objektivne in subjektivne težave. Med primeri bi omenili večizmensko delo rekreirancev ter oddaljenost njihovih bivališč od centra za rekreacijo in pa njihovo naseljenost, saj se mnogi

voziijo na delo iz Črne, Mežice, Slovenj Gradca itn. Velik problem je tudi struktura zaposlenih. Nekateri po 8-urnem delu v tovarni čaka še delo doma. Subjektivne težave pa povzročajo nekateri neresni posamezniki, ki preventivno rekreiranje podcenjujejo. A to so le posamezniki in upam, da bodo tudi oni ugotovili, kako potrebna jim je preventivna rekreacija. Pod vodstvom strokovnjaka se namreč nadzoruje vsaka njihova aktivnost, ki se po-

tem prek zdravstvene službe analizira in ugotavlja rezultat.

Kljub vsem težavam naše delo vidno napreduje. K temu prispeva trimski kabinet z vsemi potrebnimi rekviziti in merilnimi instrumenti, tesna povezava z zdravstveno službo, resnost posameznikov in seveda aktivno delo nas, ki smo za to zadolženi. Zato verjamem, da bo naše delo dalo dobre rezultate.

Boris Fabijan

OSNOVNI BONTON MODE

Pravila za jesenske plašče

1. Kupujte debelejšo tkanino.
2. Izbirajte svetle barve.
3. Barva plašča naj ustreza ostali garderobi.
4. Če ste močnejše postave, se ogibajte širokim plaščem.
5. Pomembno je, da podloga ustreza barvi plašča in da je kvalitetna.

Pravila za zimsko garderobo

1. Kupujte lahko in toplo blago.
2. Izogibajte se imitacijam krzna.
3. Beli škorenjčki za zimo niso primerni.
4. Kupite zimski kostim, ker ga boste lahko nosili več let.
5. Na športni plašč denite kratkodlako krzno, na svečani plašč pa dolgodlako.

Vedra moda za deževne dni

1. Pisan dežnik deluje zelo sveže.
2. Rdeč dežnik lepo odseva na obrazu.
3. Kupite plašč iz gabardena za vsakdanjo rabo.
4. Oskrbite se z ruto in plastičnimi čevlji za dež.
5. Nosite tanek in dolg dežnik.

Gremo k šivilji

1. Nikar ne menjajte krojačic.
2. Bodite potrpežljivi pri pomerjanju.
3. Vedite, kaj hočete.
4. Zaupajte šivilji.
5. Bodite pozorni na končni izdelek.
6. Ne zadržujte se pri malenkostih.
7. Ne delajte se pametnejše od šivilje in ne vsiljujte ji svojega mišljenja.
8. Posvetujte se s šiviljo, preden kupite blago.
9. Pozanimajte se, koliko blaga je treba.

Pravila za šivilje

1. Bodite zelo točni.
2. Pomerite obleko nekajkrat.
3. Ko izgotovite obleko, naj jo stranka pomeri.
4. Če ga kaj polomite, to takoj povejte stranki.
5. Vrnite vsako krpico tkanine.
6. Pri krojenju pustite dosti tkanine za šive in robove.
7. Spremljajte najnovejše modne revije.
8. Bodite natančni pri svojem delu.
9. Pazite na svojo zunanost.

O rokavicah

1. Izogibajte se rokavic v močnih barvah.
2. Lepše so usnjene rokavice kot iz poceni imitacije.
3. Rokavice, ki imajo šive zunaj, so primerne samo za šport.
4. Elegančnejše so lepe rokavice kot mnogo cenenege nakita na rokah.

ZAHVALA

Sindikatu in sodelavcem čistilnice se iskreno zahvaljujem za lepo spominsko darilo in za izkazano pozornost ob odhodu v pokoj. Obenem želim vsem sodelavcem še veliko delovnih uspehov in srečno novo leto 1979.

Av gust Krajnc

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem težke kovačnice in ravnatelju tov. Vrečiču za izkazano pozornost in lepo darilo. Obenem jim želim še veliko delovnih uspehov in srečno novo leto 1979.

Karel Zavolovšek

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega očeta in deda Pavla Svetina se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom in znancem, še posebno pa sodelavcem iz valjarne ter sindikatu Železarnice Ravne za izkazano pomoč. Zahvaljujem se tudi zdravstvenemu osebju Koroškega zdravstvenega doma ter vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Zalujoča žena ter sinova
in hčerka z družino

ZAHVALA

Ob smrti moža in očeta Rudolfa Blatnika se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in sosedom za številno spremstvo na njegovi zadnji poti ter darovano cvetje. Prav posebno se zahvaljujem tov. Gradišku za ganljive poslovilne besede ter pihalnemu orkestru za zaigrane žalostinke in njegovo najljubšo pesem ob odprtem grobu.

Zalujoča žena
in otroci z družinami

Fotografije za to številko so prispevali: A. Krivograd, F. Rotar in služba za informiranje.

ODREZI

ŽELEZARJI UREJAJO INFORMATIVNI FUŽINAR

Delavcem železarnice Ravne želimo omogočiti čimbolj neposreden vpliv na vsebino in obliko našega glasila. Zato objavljamo kratek vprašalnik. Tiste, ki ga bodo izpolnili, prosimo, da ga izrežejo in pošljejo na uredništvo. Vse resne in podpisane predloge bomo upoštevali.

Uredništvo

Kot redni bralec Informativnega fužinarja predlagam:

1. V naslednjih številkah obdelajte naslednje teme:

2. Uredništvo naj priskrbi in objavi odgovore na naslednja vprašanja:

- 2a. Želim, da na vprašanje odgovori (ime in funkcija osebe, od katere želimo informacijo):

3. V Informativnem fužinarju mi je posebno všeč (tema, naslov članka, rubrika):

4. V Informativnem fužinarju mi ni všeč (tema, članek, rubrika):

5. Predlagam naslednje nove rubrike:

6. Predlagam, da objavite o delih in nalogah, ki jih opravljam:

Podpis:

TOZD — DS: